

De Kracht van Cultuur: Creatief verleden, heden en toekomst

Cultuurnota 2013-2016

juli 2012

Colofon

Uitgave provincie Overijssel

Datum juli 2012

Auteur Marga Barink cs

Fotografie/Illustraties

Museum De Fundatie

IJsselacademie (Albert Bartelds)

Introdans (Hans Gerritsen)

Nederlands Symfonieorkest (Arjan Reef en Joost van der Veen)

Overijsselse Bibliotheekdienst

RIBO

Stadsarchief en Athenaeumbibliotheek

TwentseWelle

Productiehuis Oost Nederland

Theater Gnaffel

Jeugdtheater Sonnevank

Natura Docet

Inlichtingen bij

M.E. Barink

Telefoon 038 499 83 21

Email: ME.Barink@overijssel.nl

Adresgegevens

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2

Postbus 10078

8000 GB Zwolle

Telefoon 038 499 88 99

Fax 038 425 48 88

Email: postbus@overijssel.nl

www.overijssel.nl

De Kracht van Cultuur: Creatief verleden, heden en toekomst

Cultuurnota 2013-2016

juli 2012

Inhoudsopgave

<i>1. Voorwoord</i>	<i>3</i>
<i>2. Inleiding</i>	<i>4</i>
<i>3. Missie en doelen</i>	<i>6</i>
<i>4. Cultuurbeleid 2013-2016</i>	<i>8</i>
<i>5. Uitwerking cultuureducatie en participatie</i>	<i>14</i>
<i>6. Tot slot</i>	<i>16</i>
<i>Bijlage 1: Bestuurlijke en wettelijke bewegingsruimte</i>	<i>18</i>
<i>Bijlage 2: Terugblik samen & overijssel</i>	<i>21</i>
<i>Bijlage 3: Moties en amendement</i>	<i>22</i>
<i>Bijlage 4: Reactienota ingediende zienswijzen</i>	<i>28</i>

1. Voorwoord

Cultuur is sinds mensenheugenis verbonden met de maatschappij. Cultuur verbeeldt de identiteit van een samenleving en verbindt de mensen in die samenleving. Het versterkt de kwaliteit van leven en sociale cohesie en stimuleert creativiteit en innovatie. Over de koers die de provincie Overijssel zou kunnen varen in het nieuwe cultuurbeleid is daarom uitgebreid op bestuurlijk en ambtelijk niveau gediscussieerd. Wij hebben met zo veel mogelijk partijen en met de Overijsselse gemeenten gesproken. Dit leverde vele aanknopingspunten op voor ons cultuurbeleid zoals beschreven in deze nota.

In die gesprekken is teruggekeken naar de opbrengsten van het cultuurbeleid van de afgelopen beleidsperiode(n) en gesproken over thema's die in de komende periode een rol zouden kunnen spelen. De gesprekken hebben zeer verschillende opbrengsten gehad. Duidelijk is dat kunst en cultuur breed is, dat er veel spelers in het veld zijn en dat de belangen zeer uiteen lopen. Toch vallen er zeker rode lijnen te ontdekken. Identiteit en herkenbaarheid zijn belangrijk en daarbij speelt erfgoed een grote rol. Samenwerking stimuleren en het leggen van verbindingen met andere sectoren zijn veel naar voren gebracht. Het stimuleren van ondernemerschap en het onderzoeken van andere mogelijkheden tot financiële ondersteuning kwamen ook met regelmaat naar voren. Talenten de kans bieden zich te ontwikkelen en het bieden van een podium voor de creativiteit uit Overijssel c.q. Oost Nederland worden als onderwerpen voor het provinciale cultuurbeleid gezien. Ook brachten diverse partijen cultuureducatie als een voornaam onderwerp naar voren. Gemeenten willen graag in partnerschap met de provincie met kunst- en cultuurbeleid bezig zijn. De gemeenten zouden graag zien dat de gemeentelijke cultuurarrangementen voortgezet worden.

Op basis van de motie De Bree cs (PvdA) hebben Provinciale Staten een inspiratiesessie georganiseerd in nauwe samenwerking met culturele instellingen en organisaties. PS had daarmee voor ogen kennis te nemen van de stand van zaken in de culturele sector. PS wilden dit vanuit de notie dat een dialoog met het culturele veld bijdraagt aan de ontwikkeling en vormgeving van ideeën over de toekomst van cultuur in Overijssel.

De rol van de kunstenaar is veranderd; hij is zich steeds meer bewust van maatschappelijke kwesties en van ondernemerschap. Creativiteit speelt een rol bij het vinden van oplossingen voor hedendaagse problemen. Netwerken en allianties worden steeds belangrijker. De instellingen in de provinciale basisinfrastructuur zouden de opdracht moeten krijgen te zorgen voor netwerkvorming en deskundigheidsbevordering binnen de eigen sector.

Het mag duidelijk zijn dat kunst en cultuur nooit door individuen worden ontwikkeld. Iedere kunstenaar heeft een publiek nodig om zijn werk te zien, te horen of te beleven. En pas als veel mensen een bepaalde kunstvorm (hebben leren) waarderen, wordt het cultuur, wordt het erfgoed. De overheden hebben hier een belangrijke rol in, enerzijds als hoeder voor het huidige en toekomstige erfgoed, anderzijds als wegbereider voor nieuwe kunstvormen.

Het profiel van Overijssel en Oost-Nederland om dé broedplaats van Nederland voor nieuw talent te zijn, sluit daar goed bij aan. Het vraagt om een omgeving waarin talent tot bloei kan komen, met voorzieningen en instellingen om het talent te ondersteunen, en natuur en erfgoed als inspiratiebron en levende herinnering van de basis waar het allemaal uit voort komt. En laten dat nu net de elementen zijn die onze provincie Overijssel te bieden heeft. Kunst en cultuur zorgen voor innovatie en ontwikkeling, voor creativiteit en uitvindingen van de toekomst.

Wij kijken er naar uit om het cultuurbeleid van de provincie Overijssel samen met u verder vorm te geven.

Gedeputeerde Staten van Overijssel

2. Inleiding

Cultuur en maatschappij zijn met elkaar verbonden. Cultuur versterkt de kwaliteit van leven en sociale cohesie en stimuleert creativiteit en innovatie. Economisch gezien is cultuur altijd al één van de motoren van ontwikkeling en groei. Culturele uitingen werden en worden gebruikt om (economische) successen te vieren of als “smeerolie” om handel en contact tot stand te brengen. Rijke zakenlieden en machthebbers tonen via de kunsten graag hun rijkdom, of gebruiken die om anderen over te halen zaken met hen te doen. Ook de overheid is al die tijd met de kunsten verbonden als mecenas en financier. De stadsrekeningen van Kampen uit de late middeleeuwen laten zien dat het stadsbestuur spelers uitbetaalde voor het vertonen van hun kunsten.

Kunst zorgde voor het vormen van een identiteit van de gulle gever en de maatschappij, voor het ontstaan van een eigen cultuur. Geld van particulieren en geld van overheden hebben de kunsten in al die eeuwen ondersteund. Sommige kunstuitingen zijn bewaard gebleven en behoren tot ons culturele erfgoed: monumenten als Twickel, de schilderijen van Avercamp met gezichten van Kampen, gedichten van J.C. Bloem en klassieke muziek van de Overijsselse componist J.P. Sweelinck om er een paar te noemen. Kunstuitingen van vandaag zijn het erfgoed van morgen. Al valt soms moeilijk te voorspellen welke dat zullen zijn: slechts een klein groepje kenners wist het werk van Van Gogh te waarderen in zijn tijd, terwijl hij nu wereldwijd één van de beroemdste Nederlandse schilders is.

Ook de afgelopen decennia hebben de verschillende overheden de kunsten ondersteund met subsidies en met opdrachten. Subsidies werden gebruikt om nieuwe kunstwerken te doen ontstaan, om nieuw cultureel erfgoed te ontwikkelen en bestaand erfgoed te behouden. Experimentele kunst beïnvloedde meer behoudende culturele uitingen en maatschappelijke ontwikkelingen zorgden weer voor nieuwe artistieke reacties. Volkscultuur zorgde voor sociale cohesie en de beleving en versterking van de eigen identiteit.

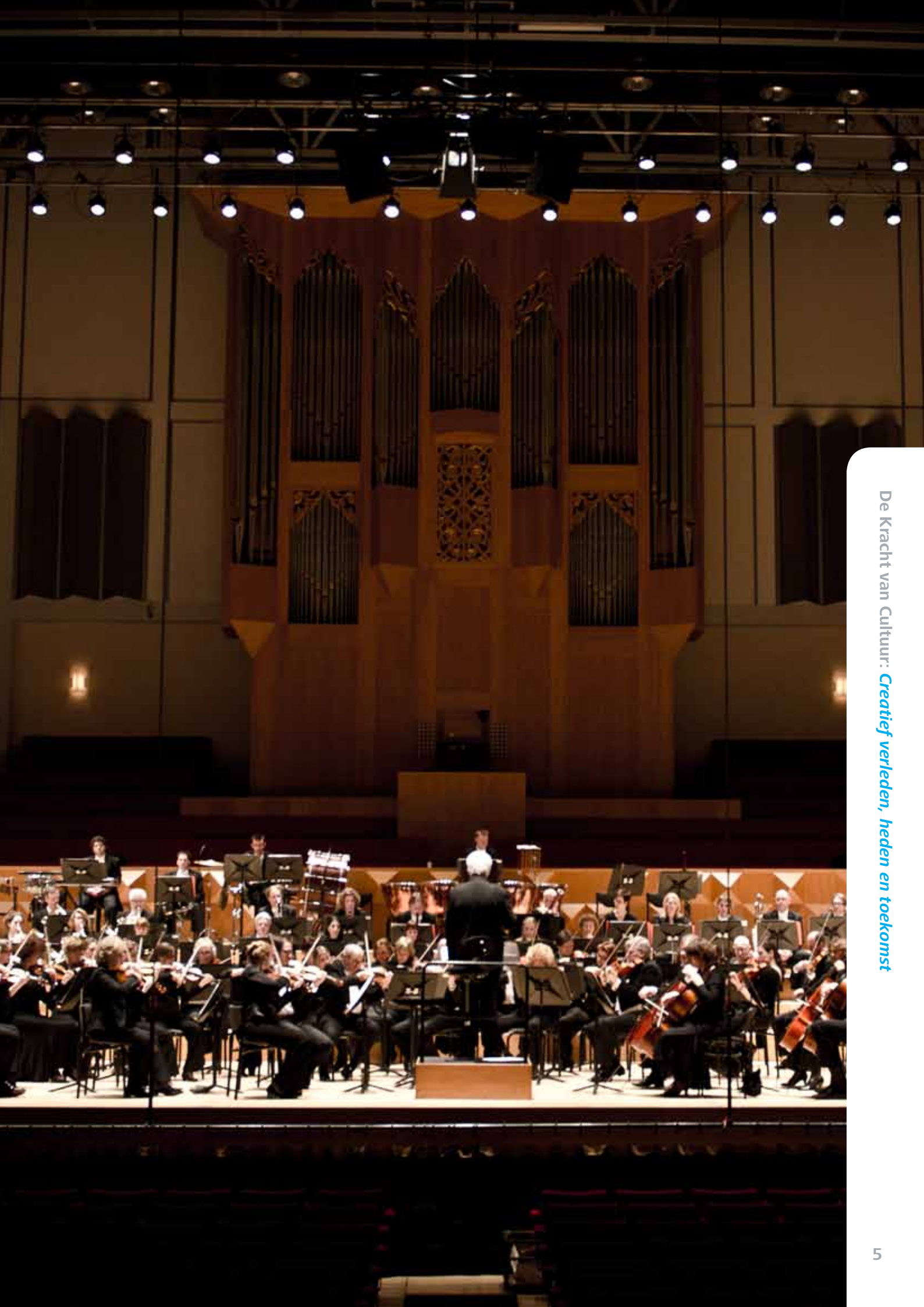
Voor een klein deel van de culturele gemeenschap werd de ondersteuning van de overheid steeds belangrijker om zich te kunnen blijven ontwikkelen. En ook maar een gering deel van het culturele veld wordt momenteel ondersteund door de overheid, maar dat heeft zich dan ook op de overheid gericht als onderdeel van de “markt”. De overheid maakt onderdeel uit van het economische systeem, waarbij subsidie in sommige gevallen de voornaamste inkomstenbron werd en kunstenaars zich gingen richten op de randvoorwaarden die daarbij hoorden. De doelstellingen van de overheid werden voor deze instellingen leidend in hun bedrijfsmatige ontwikkeling. Stonden in de jaren tachtig en negentig authenticiteit en oorspronkelijkheid centraal bij overheden, in het

begin van deze eeuw waren participatie en sociale cohesie belangrijke voorwaarden waarop de kunsten zich gingen richten. Op dit moment valt een verschuiving te zien naar zakelijkheid bij de kunsten en komt de economische waarde voorop te staan. Culturele ondernemers moeten zich steeds en ook nu weer aanpassen aan die uitgangspunten.

Deze waarden van authenticiteit, participatie en zakelijkheid zijn niet alleen nu, maar ook van oudsher inzet geweest van de kunsten. De Hanzesteden, die in hun tijd voor een belangrijk deel voor de economische voorspoed in ons landsdeel en het hele land hebben gezorgd, kenden een rijk en bloeiend cultureel leven dat hand in hand ging met handel en identiteit. Recentelijk heeft onderzoek naar de succesfactoren van economische groei cultuur als één van de drie factoren (naast natuur en bereikbaarheid) aangewezen voor succes¹. Met de conclusie dat, gelet op de tijd die nodig is om natuur en bereikbaarheid te beïnvloeden, cultuur de enige factor is die door de overheid op korte termijn te sturen valt.

Cultuurbeleid is meer dan een beleid gericht op ondersteuning van de kunsten, ook voor een provincie. Cultuurbeleid is beleid gericht op economische groei, op de ontwikkeling van de eigen (culturele) identiteit, op sociale cohesie en kwaliteit van leven, op het behoud van het erfgoed van gisteren en de vorming van het erfgoed van morgen. Cultuur kan direct geld opbrengen tijdens festivals en evenementen, als bezoekers betalen voor een voorstelling, een zakje patat of een overnachting. Maar cultuur brengt vooral indirect geld in het laatje, als vestigingsfactor voor bewoners en bedrijven, als uiting van de aard en identiteit van een streek of omgeving. Kunst en cultuur zorgen voor innovatie en ontwikkeling, voor creativiteit en uitvindingen van de toekomst. Talentontwikkeling is daarbij cruciaal. Leonardo da Vinci is één van de bekendste voorbeelden waar deze verschillende aspecten in één persoon verenigd waren en die dankzij verschillende mecenasen tot bloei konden komen.

De Kracht van Cultuur: *Creatief verleden, heden en toekomst*

3. Missie en doelen

Provincies waarborgen diversiteit en spreiding van cultuur in de regio. Kunst, cultuur en erfgoed tonen en vormen de identiteit van een samenleving, zorgen voor sociale cohesie, stimuleren de lokale economie en dragen bij aan innovatie en aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat en leefmilieu. Dat maakt Overijssel ook uit het oogpunt van vrijetijdseconomie en toerisme aantrekkelijker.

Als centrale missie voor het Overijssels cultuurbeleid 2013 – 2016 kiezen we daarom voor:

Behoud en ontwikkeling van de culturele identiteit van Overijssel

Wij willen deze missie invullen via samenhangende hoofddoelen:

Behoud en duurzame ontwikkeling van het culturele erfgoed om zo de identiteit en eigenheid van Overijssel zichtbaar en beleefbaar te maken

Daarvoor richten we ons op de reanimatie van erfgoed in brede zin, op monumenten, streektaal, streekgeschiedenis en regionale bouwkunst. Dit draagt bij aan de sociale cohesie en kwaliteit van Overijssel. We leggen daarbij de verbinding van cultuur en cultuurhistorie naar ruimte en ruimtelijke kwaliteit en naar vrijetijdseconomie en nieuwe economische dragers.

Stimuleren van de culturele identiteit door creatief talent een kansrijke en inspirerende omgeving te bieden voor cultureel ondernemerschap

Hiermee stimuleren en behouden we creatieve talenten als innovators en als ambassadeurs van de toekomst voor Overijssel. Daardoor moet een innovatief en stimulerend klimaat ontstaan voor zowel de culturele als de economische sector en moet talentontwikkeling gestimuleerd worden. Investeren in creativiteit en in het creatieve talent in de provincie is daarvoor essentieel, samen met een heldere keuze voor een topstructuur die past bij onze provincie. De basis hoort bij gemeenten, de brede top bij het Rijk.

Blijven inspanssen voor cultuureducatie en cultuurparticipatie.

Daarbij willen wij in samenwerking met gemeenten en scholen cultuureducatie- en cultuurparticipatieprogramma's ontwikkelen, zodat alle inwoners van Overijssel kennis kunnen maken met cultuur en cultuur kunnen beleven in brede zin.

De samenhang tussen de doelen is groot, zoals ook recent onderzoek² heeft aangetoond. In steden wordt de economie gestimuleerd door de samenhang van historische binnensteden met een cultureel en creatief ondernemers- en vestigingsklimaat. 'New ideas need old buildings', zei de Amerikaanse stads-sociologe Jane Jacobs over creatieve steden. Niet alleen in de steden in Overijssel zien wij belangrijke mogelijkheden voor de culturele en economische ontwikkeling, maar ook in het landelijke gebied in combinatie met een rijke natuur en fraaie landgoederen.

Belangrijk uitgangspunt in ons beleidskader is dat een effectieve en vitale culturele infrastructuur bestaat uit een sterk netwerk met een aantal instellingen dat daarin een cruciale rol vervult. Zij zijn aanjagers van ontwikkeling en dragen hun kennis over aan anderen in het culturele netwerk. Onze provinciale culturele infrastructuur zien wij als instellingen die een dergelijk belangrijk knooppunt in het netwerk zijn: Museum de Fundatie, Natura Docet Wonderryck Twente, het Nationaal Symfonieorkest (het Orkest van het Oosten), Introdans en Jeugdtheater (Sonnevanc). De inzet van tussenlagen willen wij daarbij tot het uiterste beperken.

Dit moet er in 2016 toe leiden dat:

- de Overijsselse identiteit en eigenheid (beter) zichtbaar en beleefbaar zijn geworden;
- wij de provinciale culturele topinfrastructuur en creatief talent hebben gestimuleerd. De brede top is voor het Rijk, de basis voor gemeenten;
- creatieve en culturele ondernemers en talenten hun (mondiale) carrière starten in Oost-Nederland;
- het cultuurtoerisme in Overijssel is toegenomen;
- gemeenten, scholen en culturele instellingen in samenwerking een eigenstandig aanbod voor cultuureducatie en voor cultuurparticipatie kunnen bieden.

4. Cultuurbeleid 2013-2016

Erfgoed verbeeldt de geschiedenis en afkomst van mens en samenleving. Het toont hoe mensen in het verleden samengeleefd hebben en gezorgd hebben voor ontwikkeling en bloei. Dat is terug te vinden in de volkscultuur van een streek, in de monumentale gebouwen, in gewoontes en streektaal, in oude boeken en liederen, in schilderijen en sieraden. Zoals het erfgoed van nu iets vertelt over ons verleden, en ontwikkelingen in dat verleden, zo draagt onze huidige kunst en cultuur bij aan de ontwikkeling van de hedendaagse maatschappij en vertelt het ons verhaal aan toekomstige generaties. Ook zij zullen kijken naar wat er is achtergebleven van onze cultuur, al valt moeilijk te voorspellen wat de tand des tijds zal overleven. De geschiedenis leert ons dat cultureel erfgoed en daarmee de omvang van wat cultuur is, breder is dan veel mensen denken. Het gaat daarbij niet alleen om musea, theaters, volkscultuur of kunstwerken, maar ook om onze huidige gewoontes en gebruiken, monumenten, zang en dans, de omroepen, straattheater, bibliotheken, de inrichting van woonwijken of onze popconcerten. Onze huidige kunst en cultuur zijn het erfgoed van de toekomst.

Cultuur toont niet alleen hoe een samenleving in elkaar zit, maar is ook een belangrijke factor in die samenleving en in het leven van veel mensen. Zij zorgt voor verbinding, cohesie en uitwisseling tussen mensen. Sinds mensenheugenis is cultuur nauw verbonden met de economische en maatschappelijke ontwikkelingen. Waarden als authenticiteit, participatie en zakelijkheid zijn van oudsher inzet geweest van de kunsten. Creativiteit en inventiviteit vormen de basis van kunst en cultuur, en vormen vaak de motor voor belangrijke (economische) ontwikkelingen. Cultuur is breed en kent veel samenhangen: tussen professionele en amateurkunst, tussen grote en kleinere instellingen, tussen de aantrekkingskracht van de stad als vestigingsplaats en het landelijke gebied met zijn ruimtelijke kwaliteit. Om deze vitaliteit van cultuur te behouden en te blijven ontwikkelen is het nodig dat creatief talent ontdekt, ontwikkeld en gestimuleerd wordt.

4.1 Behoud en duurzame ontwikkeling van het culturele erfgoed om zo de identiteit en eigenheid van Overijssel zichtbaar en beleefbaar maken

We richten ons op de reanimatie van erfgoed in brede zin, op monumenten, streektaal, streekgeschiedenis en regionale bouwkunst. Dit draagt bij aan de sociale cohesie en kwaliteit van Overijssel. We leggen daarbij de verbinding tussen cultuur en cultuurhistorie en ruimte en ruimtelijke kwaliteit enerzijds en vrijetijdseconomie en nieuwe economische dragers anderzijds.

Erfgoed vertelt 'het verhaal van Overijssel': hoe dat in de loop der tijden verandert en zal blijven veranderen. Het vertelt hoe mensen samenleven en met elkaar omgaan. Het verhaal is af te lezen van de zichtbare en onzichtbare sporen van onze geschiede-

nis. We vinden het terug in de inrichting van de ruimte, haar landgoederen, en haar oude karakteristieke gebouwen, die op hun beurt vaak een kijkje bieden op de tradities en gewoonten van de oorspronkelijke bewoners en gebruikers. Ook is het verhaal terug te vinden in het immateriële erfgoed, de streektaal en –cultuur die ook nu nog beleefbaar zijn. Onder de grond vertellen geologie en archeologische vondsten het verhaal van het ontstaan van het landschap en de wijze waarop onze voorouders woonden en gebruik maakten van dit landschap en in het (cultuur) landschap zijn sporen van het verleden te ontdekken, bijvoorbeeld essen en houtwallen. Hier beleef je het verhaal van Overijssel terwijl je er middenin zit.

Volkscultuur, tradities, de verhalen van Overijssel, rituelen, de streektaal dragen in belangrijke mate bij aan de identiteit van Overijssel ("branding"). Deze vormen van immaterieel erfgoed bereiken veel inwoners van onze provincie. Zij zijn zowel zelfstandig (bijvoorbeeld in het kader van streektaalactiviteiten of tradities) als aanvullend op en in samenhang met activiteiten rond het ander erfgoed van belang (bijvoorbeeld "het verhaal" rond monumenten). Zij zorgen voor een tastbaar en beleefbaar beeld van onze provincie en maken de vijf toeristische gebieden in Overijssel beleefbaar: Twente, Salland, Vechtdal, IJsseldelta en Waterrijk Weerribben Wieden.

De inzet op erfgoed is investeren in de aantrekkelijkheid van de provincie Overijssel. Daarvoor zijn verbindingen met ruimtelijke en economische ontwikkelingen onontbeerlijk. Vanuit de kant van cultuur zien wij een rol voor verschillende culturele instellingen. De Overijsselse infrastructuur voor streekcultuur wordt gevormd door een centrum en kennisinstituut voor streekcultuur en streektaal. De Monumentenwacht en het RIBO (Scholing, Restauratie en Innovatie in de bouw in Overijssel) zorgen voor deskundig onderhoud en voor deskundig opgeleide

De Kracht van Cultuur: *Creatief verleden, heden en toekomst*

restauratiebouwwerkers. Zij zijn onmisbaar als het gaat om het in stand houden en restaureren van de vele monumenten. De collecties en tentoonstellingen van de circa 100 musea en oudheidkamers verbeelden het verhaal van Overijssel. Wij streven naar samenwerking tussen musea.

Provincies zijn op basis van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (WAMZ) verplicht een archeologisch depot in stand te houden waarin roerende monumenten die zijn gevonden bij opgravingen binnen die provincie kunnen worden opgeslagen. Ook kan de provincie gebieden die archeologisch waardevol zijn of dat naar verwachting zijn, aanwijzen als archeologische attentiegebieden. Daarnaast kan de provincie op verzoek van burgemeester en wethouders in de betreffende gemeente een depot aanwijzen

Voor de instandhouding en ontwikkeling van ons erfgoed is het belangrijk dat het in gebruik blijft. Voor streekcultuur betekent dit dat we gewoontes en tradities beleefbaar houden voor jong en oud en dat nieuwe gewoontes kunnen ontstaan. Streekcultuur is van, voor en door de inwoners van Overijssel. Het programma 'Streekcultuur leeft' willen wij daarom een vervolg geven in deze periode.

Het aanpassen van oude gebouwen aan nieuwe functies is een belangrijke voorwaarde voor de toekomst van ons cultureel erfgoed. Daarnaast zien we dat deze oude gebouwen ook vaak een inspirerende omgeving vormen voor wonen, werken en vrijetijdsbesteding. Daarom blijven we herbesteding van cultureel erfgoed stimuleren. Hiervoor zetten we de oogst in van 10 jaar stimuleringsprogramma reanimatie agrarisch en industrieel erfgoed. We verbreden de aanpak naar andere categorieën cultureel erfgoed zodat we bijvoorbeeld ook kunnen bijdragen aan de herbesteding van religieus erfgoed, en we leggen de nadruk op de daadwerkelijke realisatie van plannen. De te decentraliseren rijksmiddelen³ voor grote restauratieprojecten aan rijksmonumenten matchen we samen met andere partijen om er voor te zorgen dat noodzakelijke grote restauraties in onze provincie kunnen worden uitgevoerd. Voor het realiseren van restauratie en herbesteding maken we slimme koppelingen met onze inzet in gebiedsontwikkelingen, en gebiedsprogramma's.

Tot en met 2013 voeren we de pMJP-afspraken voor behoud cultureel erfgoed uit. Die hebben we met gemeenten gemaakt over het uitvoeren van gebundelde, gebiedsgerichte projecten voor restauratie en herstel van cultureel erfgoed, zoals 'streekeigenhuis en erf'. Het Oversticht is in 1963 door Provinciale Sta-

ten benoemd als provinciale Monumentencommissie en adviseert Gedeputeerde Staten over de uitvoering van de provinciale wettelijke taken en het autonome beleid op het gebied van monumenten en archeologie. In het Hoofdlijnenakkoord hebben wij onze taak voor de ondersteuning van gemeenten op het gebied van monumenten en archeologie onderschreven. Het Steunpunt Cultureel Erfgoed Overijssel voert deze taak voor ons uit.

Onze nieuwe provinciale cultuurhistorische waardenkaart geeft weer welk cultureel erfgoed we als provincie in het bijzonder van belang vinden. Ons beleid voor het behoud van cultureel erfgoed na afloop van het pMJP richten we op dit erfgoed van provinciaal belang. Daarnaast betrekken we de provinciale cultuurhistorische waardenkaart als bouwsteen bij de herziening van de Omgevingsvisie.⁴

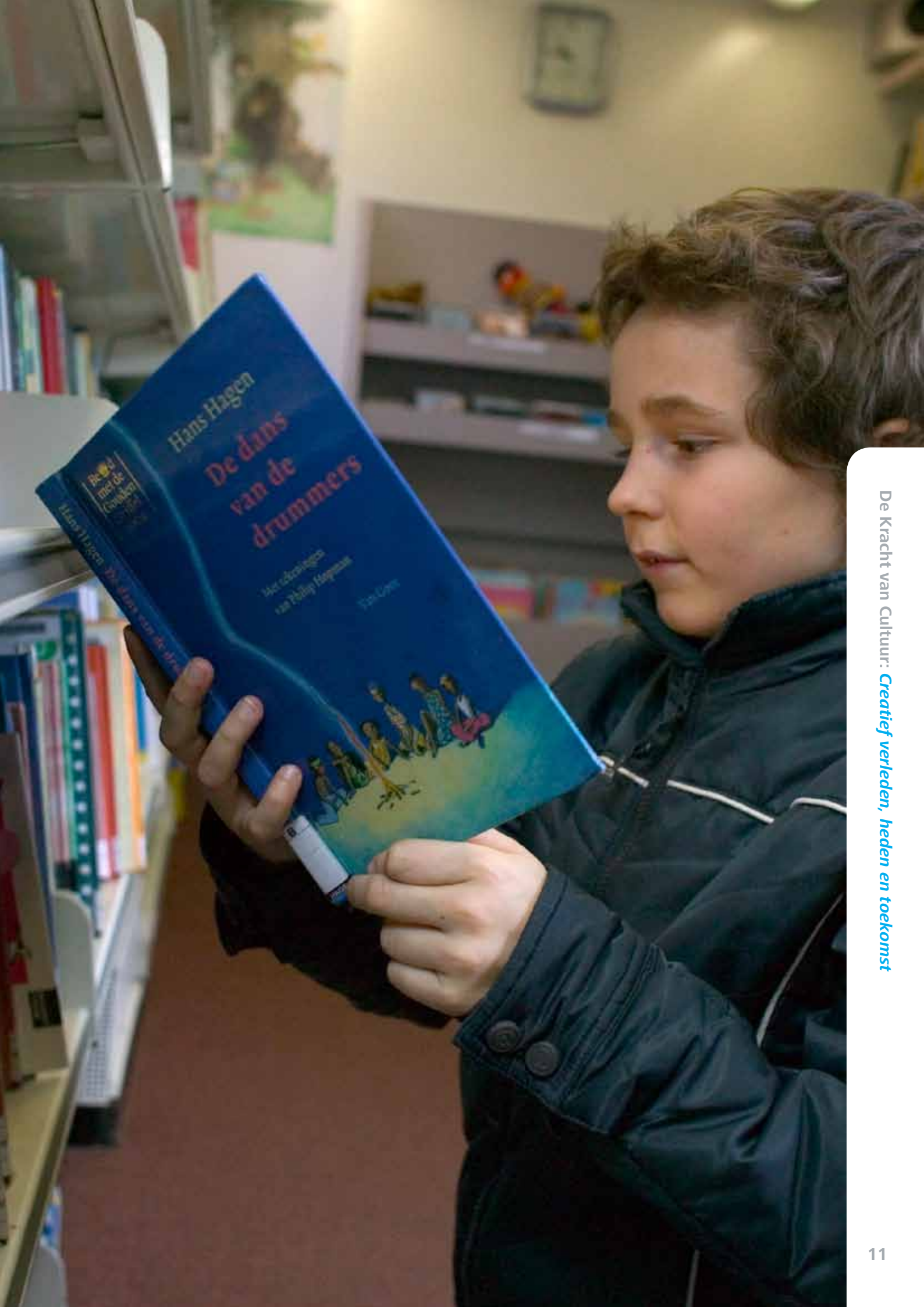
Bibliotheken en media zorgen voor het vastleggen en verspreiden van onze identiteit. In het kader van de Wet op het Specifieke Cultuurbeleid hebben wij een wettelijke taak ten aanzien van de bibliotheken. Bij de actualisatie van die wet blijft naar verwachting onze verantwoordelijkheid voor de Provinciale Service Organisatie en de instandhouding van een provinciaal netwerk bestaan. Wij vragen aan de Overijsselse Bibliotheek Dienst om deze rol voor ons in te vullen. Afhankelijk van onze verantwoordelijkheden in het nieuwe wettelijk kader kan onze inzet op dit terrein in de looptijd van dit cultuurbeleid nog wijzigen. Het ondersteunen van een Wetenschappelijke Steun Functie is ook een formele provinciale taak. Wij vragen het Stadsarchief en Athenaeum Bibliotheek (SAB) in Deventer deze taak voor ons in te blijven vullen.

Regionale omroepen zorgen voor het in beeld en geluid brengen van onze streekidentiteit. Sinds 2006 hebben provincies op basis van de Mediawet de zorgplicht voor ten minste één regionale omroep. In Overijssel is dit RTV-Oost. De rol van de provincie is daarbij beperkt tot het eens in de vijf jaar verlenen van de concessie en het jaarlijks afdragen van de subsidie. De controle op de financiële inzet en de programmering ligt op basis van de Mediawet bij het Commissariaat voor de Media. Eind 2013 loopt de huidige concessie voor RTV Oost af. In het kader van de Mediabezuinigingen heeft de minister aangekondigd dat het derde landelijke net verzorgd dient te worden door de NPO en de regionale omroepen gezamenlijk. De provincies (IPO) overleggen met de minister over dit voornemen in relatie tot de provinciale zorgplicht.

³ NB onder voorbehoud van de decentralisatieafspraken die op het moment van schrijven nog niet gereed is

⁴ amendement Engbers c.s. Startnotitie cultuurhistorische waardenkaart, Provinciale Staten 27 oktober 2011

De Kracht van Cultuur: *Creatief verleden, heden en toekomst*

4.2 Stimuleren van de culturele identiteit door creatief talent een kansrijke en inspirerende omgeving te bieden voor cultureel ondernemerschap

Hiermee stimuleren en behouden we creatieve talenten als innovators en als ambassadeurs van de toekomst voor Overijssel. Daardoor moet een innovatief en stimulerend klimaat ontstaan voor zowel de culturele als de economische sector, en moet talentontwikkeling gestimuleerd worden. Investeren in creativiteit en in creatief talent in de provincie is daarvoor essentieel, samen met een heldere keuze voor een topstructuur die past bij onze provincie. De basis hoort bij gemeenten, de brede top bij het Rijk.

Cultuur verbindt en verbeeldt de dynamiek van de samenleving. Het draagt bij aan kwaliteit van leven, aan hoe wij omgaan met onze omgeving, en stimuleert de economie. Dat vraagt om een veelzijdig en aantrekkelijk cultureel aanbod en om het stimuleren van talent, van creativiteit en kwaliteit. Wij kiezen voor een kwalitatieve provinciale top, die haar koppositie gebruikt om Overijssel op de kaart te zetten en andere instellingen en talenten in haar netwerk te ondersteunen. Cultuur is hiermee ook een belangrijk exportartikel om Overijssel te profileren als aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven en hoger opgeleiden.

Die provinciale culturele infrastructuur bestaat in deze periode uit: Museum de Fundatie, Natura Docet Wonderryck Twente, het Nederlands Symfonieorkest (het Orkest van het Oosten), Introdans en Jeugdtheater (Sonnevanck). Wij vragen deze instellingen om hun expertise in te zetten en het initiatief te nemen bij de netwerkvorming binnen de eigen sector in Overijssel. Daarnaast vragen wij ze te helpen bij het versterken van de eigen kracht en cultureel ondernemerschap binnen de sector, het stimuleren van talent, en bij de samenwerking met andere partijen daarbuiten, zoals ondernemers in de vrijetijdsector of kennisinstellingen. Hierdoor ontstaat een provinciaal netwerk dat ook een rol speelt bij talentontwikkeling.

“In het kader van Oost-Nederland maken wij afspraken over instellingen die gezamenlijk door het Rijk en Landsdeel Oost ondersteund worden. Landsdeel Oost bestaat uit de provincies Overijssel en Gelderland en de steden Deventer, Enschede, Hengelo, Zwolle, Apeldoorn, Arnhem, Ede en Nijmegen. In het kader van een gezamenlijke (landelijke) basisinfrastructuur cultuur ondersteunen wij Toneelgroep Oostpool en Kunstvereniging Diepenheim, en zetten wij ons gezamenlijk in voor een stimulerende omgeving voor cultureel en creatief ondernemen en de ontwikkeling

van creatief talent. Hetzelfde geldt voor de Overijsselse aanvragen bij het landelijke Fonds voor de Podiumkunsten.

Oost-Nederland en Overijssel hebben alles in zich om zich te ontwikkelen tot de regio die gezien wordt als de optimale start voor jong en nieuw toptalent. De grootste kunstvakopleiding van Nederland, ArtEZ, is hier gevestigd in drie steden, waarvan twee in Overijssel (Enschede en Zwolle). Alle facetten van de kunsten kunnen hier beoefend worden. Er is een kwalitatief hoogwaardige professionele infrastructuur. Het culturele (productie)klimaat is goed, de houding open en nuchter, de ontwikkelstructuur is aanwezig. Ons doel is een kansrijke en inspirerende omgeving te bieden voor creatief en cultureel talent in Overijssel zodat zij uit kunnen groeien tot (mondiaal) gerespecteerde culturele ondernemers. Hiermee stimuleren en behouden we talenten als ambassadeurs van de toekomst. Kortom: wij willen een toekomst voor Overijssels talent bieden. Daarvoor is investeren in talentontwikkeling nodig, een structuur die past bij het middenbestuur. Wij stellen ons als doel om de samenhang in de doorgaande leerlijn cultuureducatie, van eerste kennismaking tot meesterstitel, te versterken met speciale aandacht voor (vroegtijdige) talentherkenning en -ontwikkeling. Daarbij zullen partijen van elkaars kennis en ervaringen gebruik kunnen maken en daardoor een informeel (kennis)netwerk vormen, zonder dat er nieuwe instellingen nodig zijn.

Wij vinden het belangrijk dat daarbij de zelfredzaamheid, het innovatieve vermogen, het (cultureel) ondernemerschap en de maatschappelijke inzet vergroot worden. De functies die daarbij horen zijn: ontwikkelen, onderzoeken en vertonen. Verzakelijking, nieuwe verdienmodellen en andere vormen van financiering, waaronder crowdfunding/communityfunding, zien wij daarbij als noodzakelijk. Ook het organiseren van zelfstandigheid en veerkracht door het invoeren van een normering van het subsidieaandeel maakt daar deel van uit.

De productiehuizen in Oost-Nederland vervullen een belangrijke rol in het ontdekken en begeleiden van de eerste jaren van het jonge talent naar succes. (Pop)podia zijn nodig om dit talent een plek te geven zich te presenteren. Daarom geven wij een vervolg aan het Podiumplan. Wij doen dit zonder daarbij de illusie te hebben dat al dat toptalent in Overijssel blijft: de wereld is hun podium, maar zij kunnen als ambassadeurs voor (Oost-)Nederland hun verbondenheid blijvend uitdragen. Daarmee zorgen zij voor een aanzigende werking voor nieuw creatief talent en een innovatief Overijssels klimaat.

Het Rijk heeft provincies opnieuw gevraagd deel te nemen aan een landelijk programma voor cultuurparticipatie. De komende periode is het uitgangspunt "Cultuureducatie met Kwaliteit". Het programma van het Rijk dat nog in ontwikkeling is, zal zich enkel richten op cultuureducatie, en niet langer op amateurkunst en volkskunst. De provincie en (grote) steden kunnen hieraan deelnemen als matchingspartners, de provincie treedt op voor de kleine gemeenten. De regie voor de inrichting van de provinciale deelprogramma's ligt bij deze overheden. Met de Overijsselse cultuurinstellingen zullen wij hier in afstemming met de steden invulling aan geven, met bijzondere nadruk op het vroegtijdig ontdekken van talent. Een programma als Bandcoaching binnen het Podiumplan is een voorbeeld van het voorbereiden van talentvolle jongeren tot creatieve professionals.

4.3 Blijven inspannen voor cultuureducatie en cultuurparticipatie.

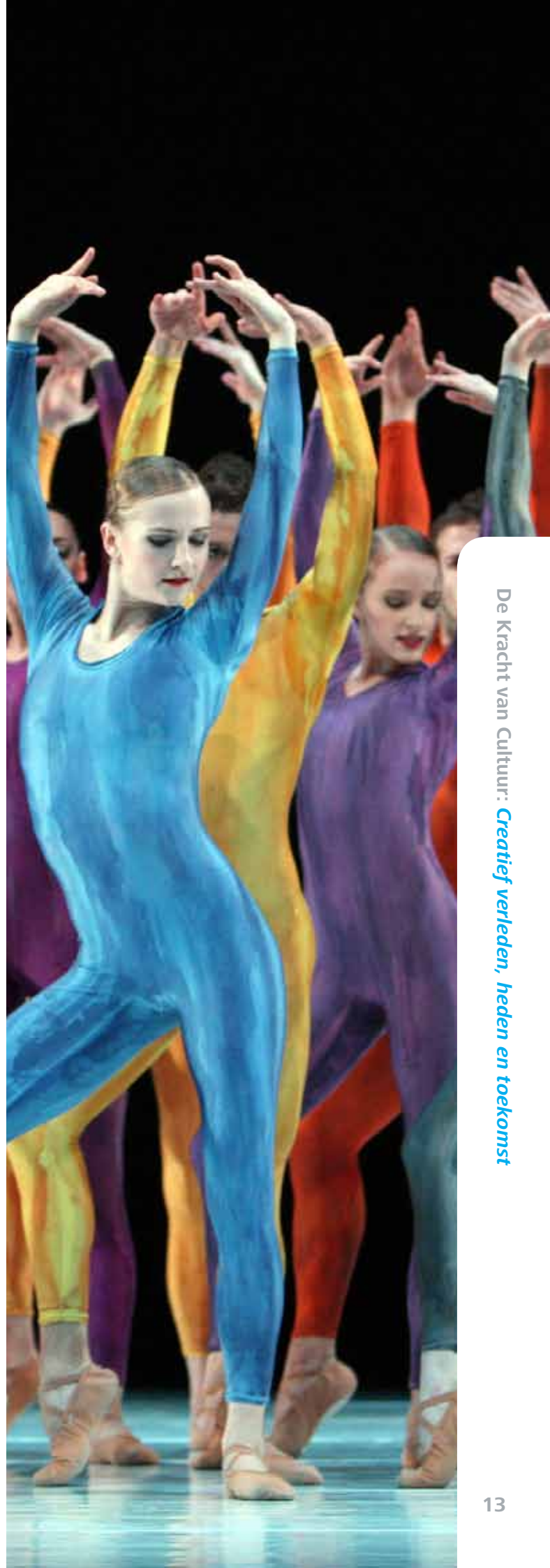
Daarbij willen wij in samenwerking met gemeenten en scholen cultuureducatie- en cultuurparticipatie-programma's ontwikkelen, zodat alle inwoners van Overijssel kennis kunnen maken met cultuur en cultuur kunnen beleven in brede zin.

Er ontstaat een keten die bestaat uit vier schakels: kennismaken, ontwikkelen, bekwamen en excelleren. Cultuureducatie en cultuurparticipatie staan aan de basis van een culturele levensloop. Voor wie wil en de juiste competenties en vaardigheden bezit, kan dit leiden tot duurzame actieve kunstbeoefening in de vrije tijd of een professionele loopbaan in de kunsten.

Wij richten ons op drie fases:

- Cultuur aan de basis: programma cultuureducatie. Dit programma richt zich op kennismaken & leren doen en bestaat uit twee onderdelen: 1. het provinciale deel van het landelijk Cultuureducatie met Kwaliteit programma en 2. Overijssels programma. Deze twee programma's zijn met elkaar verbonden en versterken elkaar;
- Cultuur in de vrije tijd: programma cultuurparticipatie. Dit programma richt zich op participeren en ontwikkelen;
- Cultuur naar de top: programma talentontwikkeling. Dit programma richt zich op bekwamen en excelleren (dit programma is al opgenomen bij doelstelling 2 van deze nota).

In hoofdstuk 5 staat een verdere uitwerking van cultuureducatie en –participatie naar aanleiding van de motie De Bree.

5. *Uitwerking cultuureducatie en participatie*

Wij hebben een stevige ambitie voor cultuurparticipatie en cultuureducatie. Een brede groep Overijsselaars kan kennis maken met kunst en cultuur. Deels op school en deels in de vrije tijd.

Aan dit doel wordt gewerkt langs twee sporen:

- Cultuur aan de basis: het programma cultuureducatie. Dit programma richt zich op kennismaken & leren doen en bestaat uit twee onderdelen;
- Cultuur in de vrije tijd: het programma cultuurparticipatie. Dit programma richt zich op participeren en ontwikkelen;

1. *Cultuureducatieprogramma: Cultuur aan de basis*

Het programma Cultuureducatie bestaat uit twee onderdelen, die met elkaar zijn verbonden en elkaar versterken:

1. Cultuureducatie met Kwaliteit (het landelijk programma);
2. Cultuureducatie Overijssel

Het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit heeft tot doel de kwaliteit van cultuureducatie in het primair onderwijs door middel van een landelijk samenhangende aanpak te borgen. Het programma wil dit doen door o.a. met doorgaande leerlijnen cultuureducatie te gaan werken en bevorderen dat culturele instellingen een beleid voeren gericht op educatie en participatie van de jeugd.

Om maximale resultaten te boeken met het programma Cultuureducatie met Kwaliteit is het noodzakelijk in te blijven inzetten op randvoorwaarden. Met het deelprogramma Cultuureducatie Overijssel zetten we in op deskundigheidsbevordering, advies en (voort-

zetting van de) netwerken. Hierin zoeken we samenwerking met gemeenten, scholen en instellingen. Zo maken we zorgvuldig af waar we in 2009 aan zijn begonnen, namelijk de verankering van cultuureducatie bij gemeenten.

Iedere gemeente kan en mag meedoen aan het cultuureducatieprogramma Cultuur aan de basis, op voorwaarde dat zij hun eigen bijdrage aan cultuureducatie tot en met schooljaar 2016-2017 in standhouden (voortzetting van huidige afspraken). We vragen gemeenten tevens om een duurzame samenwerking aan te gaan met schoolbesturen, om ook het onderwijs een duidelijke rol en een verantwoordelijkheid te geven. Na 2016 is de basis op orde en is de provinciale regierol afgerond.

2. *Cultuurparticipatieprogramma: Cultuur in de vrije tijd*

Doelstelling van het programma Cultuur in de vrije tijd is het stimuleren van de inhoudelijke en organisatorische innovatie in de amateurkunst om zo de sector toekomstbestendig te maken. In het programma leggen we nadruk op cultureel ondernemerschap, verstevigen we de randvoorwaarden en de bewustwording van de Overijsselse identiteit.

Het programma heeft drie lijnen:

a. Arrangementen

Gedurende de periode 2004-2012 heeft de provincie samengewerkt met een aantal kleine en middelgrote gemeenten in de vorm van een arrangement. De 13 arrangementsgemeenten van de afgelopen 8 jaren, laten zien dat het bewustzijn van inwoners over de eigen lokale identiteit wordt vergroot en inwoners zich meer betrokken voelen bij de gemeenschap. Met het aanbieden van een arrangement aan de resterende 8 gemeenten, kan het beleid, zoals ingezet in 2004, worden afgemaakt. Voorwaarde voor deelname aan het arrangement is overigens wel, zoals ook in de periode 2004-2012, dat gemeenten zelf meefinancieren aan het arrangement.

b. Cultuurmakelaars

De cultuurmakelaars laten zien dat zij als onafhankelijk intermediair contacten in het culturele veld leggen, die nodig zijn om afzonderlijk van elkaar opererende organisaties te laten samenwerken. Voor de nieuwe periode stellen we voor om samen met gemeenten een financiële verantwoordelijkheid te nemen voor de inzet van de cultuurmakelaars. We willen de ma-

kelaars een zwaardere rol geven op het terrein van cultureel ondernemerschap. Het werkgeverschap van de makelaars laten we aan de markt over.

c. Regeling cultuurparticipatie

Met een subsidieregeling Cultuurparticipatie kunnen we vorm en inhoud geven aan de ambitie om de cultuursector toekomstbestendig te maken. Hierbij denken we aan het ondersteunen van projecten die laten zien dat er sprake is van voldoende cultureel ondernemerschap, kwaliteit en innovatie op het gebied van organisatie en/of financiering. Om het cultureel ondernemerschap te bevorderen subsidiëren we niet meer dan 25% van het totale project.

3. Financiële dekking

Voor de uitvoering van de programma's Cultuur aan de basis en Cultuur in de vrije tijd is een totaal budget nodig van € 1.750.000. Hiervan is € 550.000 ter behandeling in de perspectiefnota meegenomen. Resteert een bedrag van € 1,2 miljoen. Dit een maximaal bedrag, afhankelijk van de bereidheid van gemeenten om deel te nemen aan de programma's.

6. Tot slot

Anno 2012 is er een financiële crisis en zijn de gevolgen daarvan overal, dus ook in Overijssel, merkbaar. Tegelijkertijd biedt deze tijd kansen voor transitie en ontwikkeling, voor herbezinning en herstructurering. Dat vraagt enerzijds om een stevige basis om op voort te bouwen, en anderzijds om creativiteit en innovatie om nieuwe wegen in te slaan. Met bijzonder en aantrekkelijk erfgoed en een rijke volkscultuur is deze basis in Overijssel goed aanwezig. Dit vormt een basis voor nieuw talent om haar creativiteit te ontwikkelen en te laten zien en in te zetten voor anderen, voor bedrijven en inwoners van onze provincie.

Een beleidsprogramma dat zich richt op talentontwikkeling en het behoud en (her)gebruik van ons erfgoed gebruikt de kracht van de Overijsselse cultuur om onze provincie verder te ontwikkelen, en om de kansen te verzilveren die er zijn voor haar inwoners, bedrijven en omgeving.

Bijlage 1: Bestuurlijke en wettelijke bewegingsruimte

De provincie is een autonome bestuurslaag, maar staat niet op zichzelf. Als middenbestuur vormt de provincie de laag tussen rijk en gemeente. Dat betekent dat de ontwikkeling en uitvoering van het provinciale beleid in samenhang met beleid van de andere bestuurslagen plaatsvindt: het bestuursakkoord tussen rijk, provincies en gemeenten, Profiel Provincies, het rijksbeleid en het beleid van de gemeenten in Overijssel. Daarnaast zijn de wettelijke kaders en het Hoofdlijnenakkoord 'De kracht van Overijssel' bepalend voor de invulling van het cultuurbeleid.

Hoofdlijnenakkoord 'De kracht van Overijssel' Uitgangspunt

Provincies waarborgen diversiteit en spreiding van cultuur in de regio. Kunst en cultuur en erfgoed stimuleren de lokale economie, dragen bij aan de werkgelegenheid en dragen bij aan innovatie en aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat en leefmilieu. Dit alles maakt Overijssel aantrekkelijk, ook vanuit het oogpunt van vrijetijdseconomie en toerisme. De steden zijn de motoren van een dynamische economie en de brandpunten van cultuur.

Culturele basisinfrastructuur

De coalitie heeft 5 instellingen tot de Overijsselse culturele basisinfrastructuur benoemd: De Fundatie, Natura Docet, Nederlands Symfonieorkest (voorheen: het Orkest van het Oosten), Introdans en Jeugdtheater (Sonnevank). Zij zullen structureel in de begroting opgenomen worden. Daarnaast kunnen culturele instellingen met een bijzonder aanbod van provinciaal belang een beroep doen op incidentele investeringsmiddelen (totaal € 6 miljoen voor 3 jaar).

Erfgoed/identiteit

De identiteit van Overijssel is voortdurend in ontwikkeling dankzij ondernemerschap, burgerkracht en innovatie. Draggers van de identiteit zijn de traditie en verbondenheid, het (cultuur)landschap en het erfgoed (waaronder de Hanzesteden). Reanimatie van erfgoed draagt bij aan duurzaam en zorgvuldig ruimtegebruik en versterkt en behoudt de Overijsselse identiteit.

Overige taken

De provincie is verantwoordelijk voor de ondersteuning van gemeenten bij taken op het gebied van erfgoed en archeologie. Daarnaast heeft de provincie de (wettelijke) verplichting ten minste één regionale omroep in stand te houden.

Financieel kader

De structurele korting van € 30 miljoen per jaar op het Provinciefonds dekken wij door:
de programmalasten van niet-kerntaken waar mogelijk geheel te schrappen;
de programmalasten voor door te zetten autonome activiteiten die niet vallen onder kerntaken door meer focus, effectiviteit, efficiency met 20% te korten;
alle reguliere kerntaken door meer effectiviteit en efficiency met 10% te korten;
kerntaken met grote opgaven door meer efficiency met 5% te korten.
Naast de noodzakelijke bezuinigingen willen wij ook investeren. Voor cultuur hebben wij daarvoor een bedrag van € 6 miljoen gereserveerd voor de periode 2012-2015.

Wettelijke provinciale taken

De wet op het specifieke cultuurbeleid schrijft voor welke verantwoordelijkheden de provincies hebben als het gaat om de openbare bibliotheken. De provincie is verantwoordelijk voor de Provinciale Service Organisatie (PSO) en het in stand houden van een netwerk (van bibliotheken). Daarnaast is de Wetenschappelijke Steun Functie (WSF) een taak van provincies.

De mediawet bepaalt dat de provincies de zorgplicht voor ten minste één regionale omroep hebben.

Provincies zijn op basis van de wet op de archeologische monumentenzorg (WAMZ) verplicht een archeologisch depot in stand te houden waarin roerende monumenten die zijn gevonden bij het doen van opgravingen binnen die provincie kunnen worden opgeslagen. Ook kan de provincie gebieden die archeologisch waardevol zijn of dat naar verwachting zijn, aanwijzen als archeologische attentiegebieden. Daarnaast kan de provincie op verzoek van burgemeester en wethouders in de betreffende gemeente een depot aanwijzen

Rijksbeleid

In juni 2011 heeft de staatssecretaris zijn visiedocument 'Meer dan kwaliteit: een nieuwe visie op cultuur' gepresenteerd. Dit stuk schetst de uitgangspunten voor het rijksbeleid in de periode 2013-2016. Deze uitgangspunten gaan onder andere over kwaliteit, ondernemerschap (waaronder 'culture of asking' en 'culture of giving'), eigen verantwoordelijkheid en rangordes (productie gaat voor ondersteuning, erfgoed wordt zoveel mogelijk ontzien).

Het kabinet houdt ook vast aan de taakverdeling tussen de verschillende overheden:

- Gemeenten zijn verantwoordelijk voor accommodaties voor podiumkunsten, en voor de financiering van het beheer van gemeentelijke collecties en musea;
- Cultuur is een kerntaak van provincies waar dit de lokale belangen overstijgt. Provincies zetten zich in voor de diversiteit en spreiding van culturele voorzieningen in de regio en zijn verantwoordelijk voor de financiering van regionaal erfgoed, waaronder provinciale collecties en musea
- Het rijk is verantwoordelijk voor de landelijke culturele basisinfrastructuur, inclusief de aansturing van de cultuurfondsen, en voor de financiering van het beheer van de rijkscollectie.

Het rijk bezuinigt totaal € 200 miljoen ten opzichte van de periode 2009-2012. Dat heeft forse gevolgen voor de rijks basisinfrastructuur (BIS), maar ook voor het kunst- en cultuurklimaat in provincies en gemeenten. Het één is niet los te zien van het ander. Over de instellingen in de rijks basisinfrastructuur maakten rijk en landsdelen afspraken. Niet alleen het rijk subsidieerde, maar ook de provinciale en lokale overheden droegen grotere of kleinere stenen bij. De gevolgen voor de in Oost Nederland gevestigde rijks basisinfrastructuur tekenen zich af, maar zijn pas definitief bekend als het rijk de nog in te dienen aanvragen voor de periode 2013-2016 heeft beoordeeld. Dan weet 'het veld' welke instellingen tot de BIS zullen behoren en hoeveel subsidie zij krijgen.

Het bestuursakkoord 2011-2015

Rijk, provincies (IPO), gemeenten (VNG) en Unie van Waterschappen hebben samen een bestuursakkoord opgesteld, waarin de bestuurlijke verhoudingen en de omgangsvormen tussen de bestuurslagen is geregeld. Het akkoord beschrijft de profielen van de overheidslagen. Voor de provincies geldt het volgende profiel:

"Het eigentijdse bestuurlijke profiel van de provincie draait om ruimte, economie en de wisselwerking tussen beide. De provincie heeft een sterke positie op het domein van de ruimtelijke ontwikkeling en de fysieke omgeving ('omgevingsbeleid'). Daar liggen haar kerntaken en is ze wettelijk bevoegd".

"Cultuur hoort ook tot de kerntaken van de provincies waar dit de lokale belangen overstijgt. De provincies spelen op het gebied van hun kerntaken, met inachtneming van de taken van (samenwerkende) gemeenten, op het (inter)regionale niveau een sectoroverstijgende en verbindende rol. De provincie fungeert als gebiedsregisseur door het ontwikkelen

van integrale ontwikkelingsvisies, het uitruilen van belangen en het bewaken en bevorderen van complementariteit tussen steden en tussen regio's binnen de provincie.

Ook het houden van toezicht op gemeenten is een provinciale taak, tenzij het een wet betreft die met de Wet Revitalisering generiek toezicht in de bijlage bij de Gemeentewet wordt gevoegd. De provincie heeft tevens een actieve rol bij de oplossing van bestuurlijke en financiële knelpunten van gemeenten.

Om de positie van de provincies in dit domein te versterken worden taken ten aanzien van ruimtelijke ordening, regionale economie, natuur en landschap en verkeer en vervoer (verder) gedecentraliseerd. Conform het rapport van de commissie Ladders vormen sociale taken geen kerntaak van de provincies."

Ook het medebewind (voor Overijssel samen met Rijk en gemeente Zwolle) over de Regionale Historische Centra (in Overijssel is dit het Historisch Centrum Overijssel) is onderdeel van het met het Rijk en VNG afgesloten Bestuursakkoord. Vanaf 01-01-2012 betalen wij als provincie voor het provinciale deel van de archieven van het Historisch Centrum Overijssel (HCO).

Samenwerking binnen Oost Nederland

De provincies Gelderland en Overijssel en de acht steden, Apeldoorn, Arnhem, Deventer, Ede, Enschede, Hengelo, Nijmegen en Zwolle, werken samen in Oost Nederlands verband. Onderling hebben zij afgesproken:

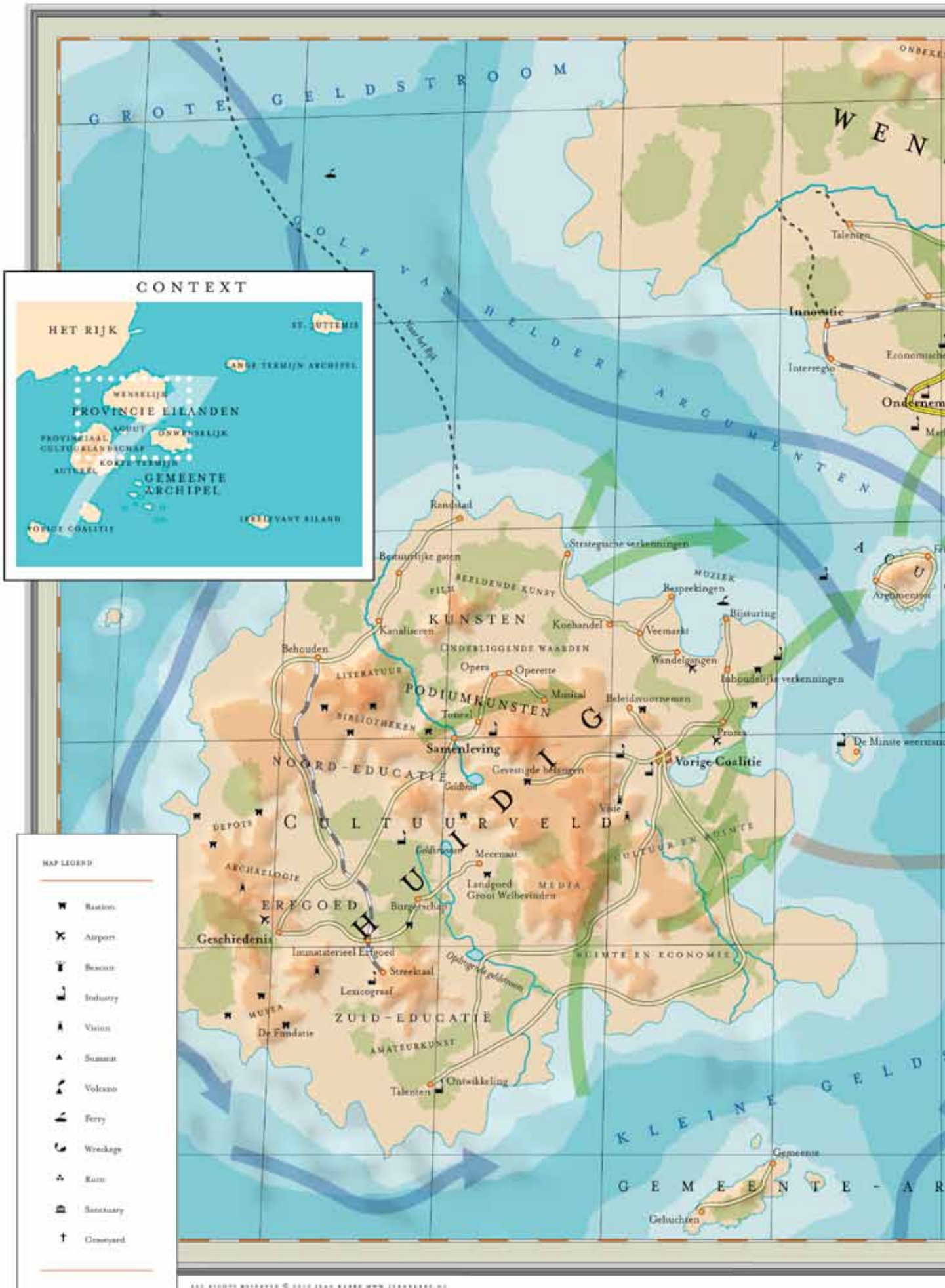
- dat zij de bestaande onderlinge samenwerking willen bestendigen, uitbreiden en verdiepen;
- dat zij elkaars ambities kennen, respecteren en zo mogelijk ondersteunen;
- dat zij een gemeenschappelijke missie hebben ten aanzien van de versterking van de culturele functies in Landsdeel Oost;
- dat zij een onderling afgestemde strategie ontwerpen bij het verwerven van Rijkssteun voor de in Oost Nederland gevestigde en te vestigen culturele gezelschappen en instellingen;
- dat zij regelmatig elkaar ontmoeten, elkaar informeren over plannen en initiatieven;
- en dat zij vanuit een zelfbewuste houding in gemeenschappelijkheid blijven ijveren voor een andere verdeling van de Rijksmiddelen voor kunst en cultuur opdat Oost Nederland in een betere positie komt die meer tegemoet komt aan de waarde van de eigen investeringen.

De Kracht van Cultuur: *Creatief verleden, heden en toekomst*

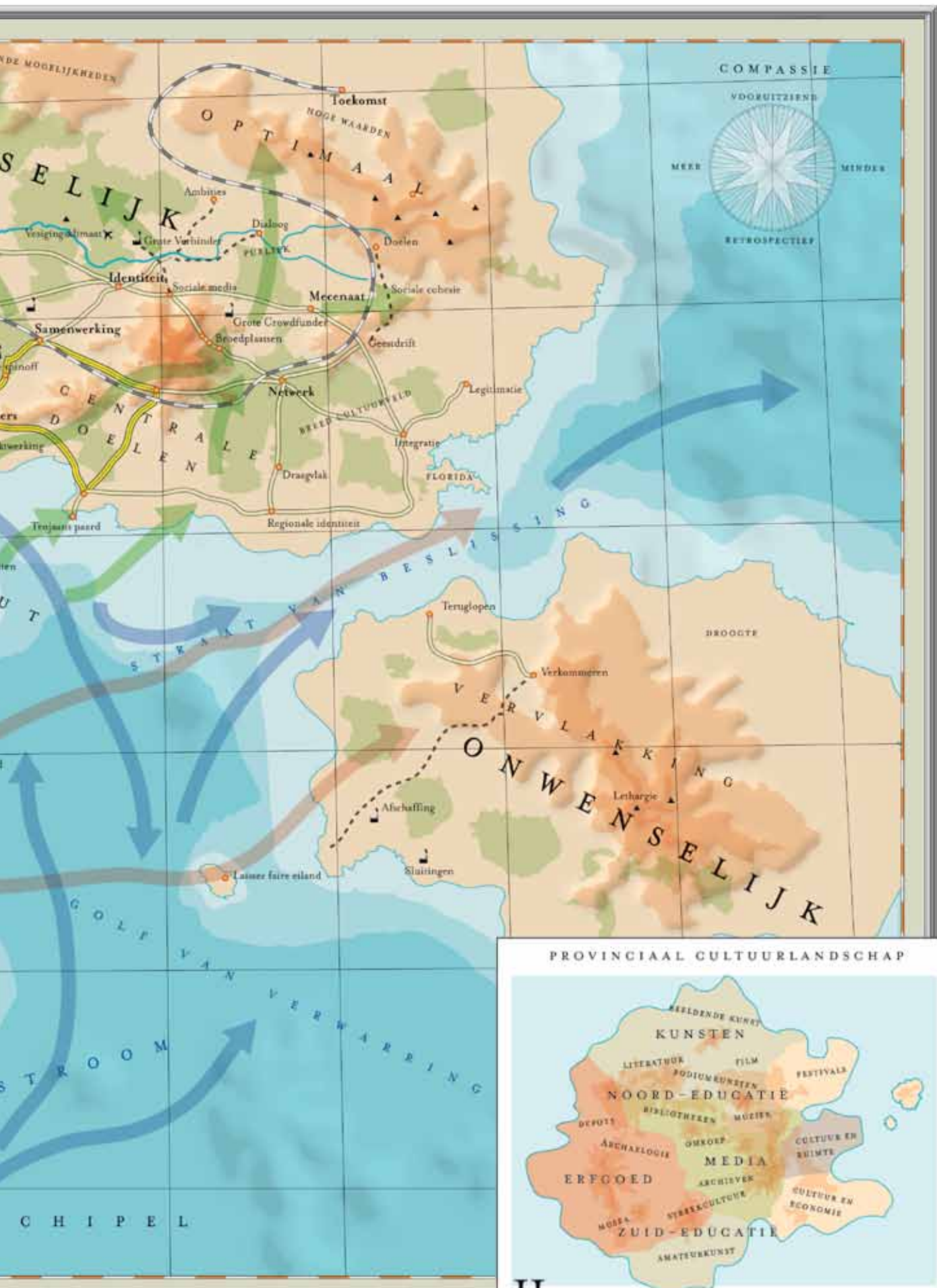

CONTEX

MAPLEGENDE

- Bastion
- Airport
- Bescote
- Industry
- Vision
- Summit
- Volcano
- Ferry
- Wreckage
- Ruin
- Sanctuary
- Cemetery

PROVINCIAAL CULTUURLANDSCHAP

Bijlage 2: Terugblik samen & overijssel

Terugblik en opbrengst 2009-2012

Met de nota Samen & Overijssel hebben we ingezet op een kunst en cultuurbeleid dat mensen samenbrengt en uitnodigt mee te doen. Een goede provinciale infrastructuur is belangrijk om deze doelstellingen waar te kunnen maken en ook samenwerking met Rijk, de partners in Oost-Nederland en de Overijsselse gemeenten hebben bijgedragen aan de aanwezige en aantrekkelijke kunst en cultuur in Overijssel. Ook hebben we laten zien dat cultuur een verbindende factor kan zijn bij het samenbrengen van verschillende beleidsterreinen. Met het festivalbeleid, bijvoorbeeld, hebben we ingezet op hoogwaardige culturele festivals die ook direct verband houden met de lokale economieën, met werkgelegenheid en het creëren van een prettig woon- en leefklimaat.

Het zorgen voor een goede basis, een infrastructuur die er voor zorgt dat kunst en cultuur aanwezig, bereikbaar en beleefbaar zijn, vormde een belangrijk onderdeel van de doelstellingen in Samen & Overijssel. We hebben verschillende kerninstellingen op basis van een meerjarensubsidie voor de hele beleidsperiode ondersteund. Met de partners in Oost-Nederland hebben we samengewerkt, waarmee de aanwezige infrastructuur, faciliteiten en instellingen verder reiken dan de Overijsselse grenzen. Het Productiefonds Oost-Nederland is een direct (en succesvol) voortvloeiend uit deze samenwerking.

De ervaringen met Samen & Overijssel leren ons dat samenwerking de provincie verder brengt. Zo hebben de deelnemers aan het OKTO (Overleg Kleine Theaters Overijssel) er samen, met ondersteuning van de provincie, voor gezorgd dat meer artiesten en gezelschappen uit Oost-Nederland een podium konden krijgen met hun voorstelling. De gebundelde aanpak

van erfgoed, waarbij eigenaren samen in een project verschillende elementen aan hun karakteristieke pand opknappen is een succes gebleken dat een groot effect heeft op een gebied. Ook de projecten waarbij professionals en amateur samenwerking zijn aangegaan tussen s hebben hun vruchten afgeworpen.

Een ander leerpunt uit Samen & Overijssel is het succesvol leggen van verbanden met andere werkvelden geweest. Zo hebben we een koppeling gelegd tussen cultuureducatie en ons beleid op het gebied van jeugdzorg en jeugdbeleid, wat resulteerde in de voorstellingen Daendels in 2009 en Peter Pan en de Verloren Jongens in 2010. Met het programma Cultuur en Economie hebben we bijgedragen aan het verbinden van de creatieve sector met andere economische sectoren en hebben we ondernemerschap in de creatieve sector gestimuleerd. Het leggen van verbindingen is ook hoofdzaak in het programma Cultuur en Ruimte waarin cultuurhistorie, creativiteit, beeldende kunst, vormgeving en architectuur bij ruimtelijke opgaven samen komen.

Het schooljaar 2010/2011 was het eerste jaar waarin gemeenten als regisseur van het cultuureducatiebeleid hebben opgetreden. De eerste resultaten van de rolverschuiving waarbij de provincie niet langer direct het onderwijs ondersteunt, maar de gemeenten stimuleert om cultuureducatie in hun beleid te verankeren, zijn positief. Het stimuleren van activiteiten en het genereren van aandacht voor belangrijke onderwerpen heeft ook op andere terreinen zijn vruchten afgeworpen. Zo hebben we jaarlijkse AanZet-prijs uitgereikt om de kwaliteit van beeldende kunst een vormgeving te stimuleren.

Ook op het gebied van erfgoed en identiteit heeft Samen & Overijssel mooie resultaten geboekt. Met successen als het programma "Streekcultuur leeft!" en de inzet rond het wegwerken van restauratieachterstanden aan rijksmonumenten heeft ook het materieel en immaterieel erfgoed in de provincie de aandacht gekregen die zij verdient.

We kijken terug op een beleidsperiode waarin een solide basis is gelegd waarop we de volgende jaren kunnen verder bouwen om Overijssel te profileren. Ook zijn er volop aanknopingspunten om cultuur te verbinden aan andere beleidsterreinen. Het culturele klimaat dat is ontstaan zullen we zo optimaal mogelijk benutten in de periode die voor ons ligt. Er ligt een fundament waarop we goed verder kunnen bouwen om kennis en ervaring te ontwikkelen en Overijssel te profileren als broedplaats van Nederland

Bijlage 3: Moties en amendement

35 VOÓR
5 tegen

M1

ChristenUnie

SP

CDA

Motie

aangenomen

Artikel 62 RvO voor Provinciale Staten van Overijssel 2011

Naar aanleiding van agendapunt van PS nr. 7.5 van PS voorstel PS/2012/434

Aan de voorzitter van Provinciale Staten

Provinciale Staten van Overijssel in vergadering bijeen op 12 juli 2012

Onderwerp: De kracht van cultuur - Cultuurnota 2013-2016

De Staten, gehoord de beraadslaging,

Overwegende dat

- Bezuinigingen het noodzakelijk maken om zeer efficiënt om te springen met beschikbare middelen
- Provinciale Staten al in de vorige coalitieperiode had uitgesproken dat 1 aanspreekpunt voor dezelfde taken wenselijk zou zijn
- HCO, IJsselacademie en Twentse Welle zich alle bewegen op het terrein van streektaal en streekcultuur en al samenwerken met elkaar
- IJsselacademie van oudsher het onderzoeksinstituut is op gebied van streektaal en streekcultuur
- IJsselacademie dit al 35 jaar doet en heeft laten zien dat ze goed projecten kan neerzetten (Canon van Overijssel, Woordenboek van Overijssel)
- IJsselacademie als kleine, slagvaardige instelling goed contacten met gemeenten heeft en daar ook aanvullende financiering vandaan haalt voor projecten
- HCO, IJsselacademie en Twentse Welle 3 hele verschillende organisaties zijn qua aansturing, bestuursvorm (stichting en GR), werken met vrijwilligers of professionals enz.

Spreken uit dat

- Het beschikbare budget voor 2013 kader is voor uitvoering van taken
- De samenwerking op basis van gelijkwaardigheid ten aanzien van de taken streektaal en streekcultuur verder moet groeien. Dit kan vanuit 1 aanspreekpunt
- Het niet wenselijk is om een fusie te forceren tussen 3 zulke verschillende organisaties, maar de vorm van samenwerking over te laten aan de organisaties zelf

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

Martha van Abbema
ChristenUnie

Dirk van Dijk
SGP

PvdA
Wim Dalhuisen

SP
Gezina van Ven

VVD
Jeannette
Rijkman

CDA
Rob Engbeers

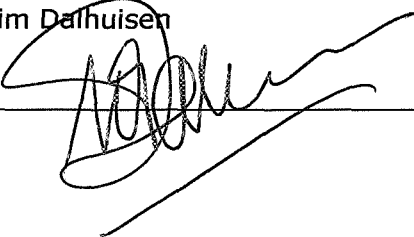
Amendement

Artikel 61 RvO PS van Overijssel 2012

37 vóór
3 tegen

A1

aangenomen

Naar aanleiding van agendapunt nr. PS/2012/434
Aan de voorzitter van Provinciale Staten
Provinciale Staten van Overijssel in vergadering bijeen op 12 juli 2012
Onderwerp: dictum besluit "Kracht van Cultuur"
Provinciale Staten van Overijssel in vergadering bijeen ter behandeling van statenstuk PS/2012/434
Overwegende dat: <ul style="list-style-type: none">
▪ PS zich middels een motie heeft uitgesproken om cultuureducatie en cultuurparticipatie toe te voegen aan de conceptversie van de nota "De Kracht van Cultuur."
▪ Het College van GS dit voornemen heeft opgenomen in de definitieve versie
▪ De benodigde gelden daarvoor zeker gesteld dienen te worden
▪ PS meermalen in haar vergaderingen heeft aangegeven geen onderuitputting te wensen
▪ Het daarom niet goed is om bij de dekking van deze post daarop voor te sorteren
Besluiten in te stemmen met het ontwerp-besluit nr PS/2012/434, met dien verstande dat artikel 2 van het dictum als volgt wordt gewijzigd.
2. een bedrag van € 1,2 miljoen per jaar gedurende de periode 2013-2016 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de motie De Bree es. als het gaat om het blijven uitvoeren van de onderwerpen cultuureducatie en cultuurparticipatie <u>en hiervoor dekking te vinden via de Algemene Dekkingsreserve van de Kerntakenbegroting 2013</u> . De uitwerking van de motie is complementair aan het landelijke programma Cultuureducatie met kwaliteit waarvoor de dekking verwerkt is in de Perspectiefnota 2013;
PvdA, Wim Dalhuisen

Motie Kaders Cultuurnota Kracht van Cultuur
 Artikel 38 RvO PS van Overijssel 2011

Naar aanleiding van agendapunt: 4.5 Cultuurnota 2013-2016 De Kracht van Cultuur
Aan de voorzitter van Provinciale Staten
Provinciale Staten van Overijssel in vergadering bijeen op 4 april 2012
Onderwerp: Toevoeging Kaders aan Concept-Cultuurnota 2013-2016 – PS/2012/153
<p>Constateren dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> Het College van Gedeputeerde Staten met de Concept-Cultuurnota 2013-2016 een aantal uitgangspunten en doelstelling vast heeft gesteld Hierbij een missie met twee samenhangende doelen als kaders voor het beleid van de komende jaren worden neergezet Na behandeling van de Concept-Cultuurnota in Provinciale Staten deze wordt voorgelegd aan de culturele partners zodat zij hun zienswijzen kenbaar kunnen maken
<p>Overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> Het huidige cultuurbeleid van de provincie Overijssel, zoals verwoord in de nota "Samen&Overijssel" afloopt per 31 december 2012 In het Hoofdlijnenakkoord "De Kracht van Overijssel" is bepaald dat er een nieuw cultuurbeleid vormgegeven moet worden met ingang van 2013 De voorliggende Concept-Cultuurnota een goede aanzet is voor het nieuwe beleid Provinciale Staten op 8 februari een Inspiratiebijeenkomst hebben georganiseerd ten behoeve van de eigen kaderstelling voor het nieuwe beleid Er tijdens deze inspiratiebijeenkomst een aantal duidelijke signalen uit het veld naar voren zijn gekomen Provinciale Staten een aantal van deze signalen mee willen geven als kaderstelling voor de nieuwe Concept-Cultuurnota
<p>Sprekend uit dat de volgende kaders en de in de bijlage benoemde beoogde resultaten opgenomen en uitgewerkt moeten worden in de definitieve Cultuurnota 2013-2016 "De Kracht van Cultuur"</p> <ul style="list-style-type: none"> Rekenschap en verzakelijking realiseren in subsidierelaties Zelfstandigheid en veerkracht organiseren door invoeren normeringen subsidieaandeel Cultuureducatie en cultuurparticipatie blijven uitvoeren. Toekomst voor Overijssels talent Behoud provinciale bibliotheek ondersteuningsstructuur Bestaande faciliteiten aanwenden als podium voor cultuur en kunst Stimuleren van cultureel ondernemerschap, crowd-funding en alternatieve financiering Behoud van streekcultuur en erfgoed
<p>Roepen GS op om (i) uitvoering te geven aan deze motie en financiële consequenties te verwerken in de Perspectiefnota 2013 vanuit de ruimte uit de pm-posten voor cultuur uit de begroting, (ii) wanneer nodig, middelen vrij te maken binnen de begroting en een dekkingsvoorstel aan PS voor te leggen.</p>
<p>Ondertekening en naam:</p> <p>J. A. de Bruin PvdA   Rob Engbers CDA   D66   CU   SP</p>
<p>NB De bijlage bij deze motie net de toelichting op de hiervoor gestelde kaders maakt onderdeel uit van deze motie.</p>

De Kracht van Cultuur: Creatief verleden, heden en toekomst

ChristenUnie

m2

Motie

Artikel 62 RvO voor Provinciale Staten van Overijssel 2011

Naar aanleiding van agendapunt van PS nr 4.5	
Aan de voorzitter van Provinciale Staten	
Provinciale Staten van Overijssel in vergadering bijeen op 4 april 2012	
Onderwerp: Concept-Cultuurnota 2013-2016; De Kracht van Cultuur: creatief verleden, heden en toekomst	
De Staten, gehoord de beraadslaging, constaterende dat: <ul style="list-style-type: none"> - in het Hoofdlijnenakkoord een opsomming is opgenomen van een 5 tal instellingen die behoren bij de culturele basisinfrastructuur; - in de concept-cultuurnota 2013-2016 wordt gesproken over de noodzaak van talentontwikkeling. overwegende dat: <ul style="list-style-type: none"> - in de nota wordt gesproken van het versterken van de doorgaande leerlijn met speciale aandacht voor vroegtijdige talentherkenning en ontwikkeling; - deze doorgaande leerlijn vraagt om een goed ontwikkeld middensegment naast het basissegment in de gemeenten en het provinciale topsegment; - juist de instellingen buiten de basisinfrastructuur, in het middensegment zich specifiek richten op die talentontwikkeling; - in de nota vooral het provinciale topsegment benoemd wordt als initiatiefnemer en ondersteuner van netwerkvorming en talentontwikkeling. Roepen GS op: <ul style="list-style-type: none"> - naast de instellingen in de basisinfrastructuur de regierol ten aanzien van talentontwikkeling ook bij het middensegment neer te leggen; - dit in de cultuurnota te omschrijven als een secundair of provinciaal netwerk ten behoeve van talentontwikkeling. en gaan over tot de orde van de dag.	
Ondertekening en naam:	
M. Overmeeren-Bakhuis D66	M. Van Abbema-Wijtsma CU

ChristenUnie

Motie

Artikel 62 RvO voor Provinciale Staten van Overijssel 2011

Naar aanleiding van agendapunt van PS nr 4.5

Aan de voorzitter van Provinciale Staten

Provinciale Staten van Overijssel in vergadering bijeen op 4 april 2012

Onderwerp: Concept-Cultuurnota 2013-2016; De Kracht van Cultuur: creatief verleden, heden en toekomst

De Staten, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- de kaders in de concept-cultuurnota nog nader aangescherpt kunnen worden;
- erfgoededucatie en Kunst-& Cultuureducatie breed wordt gedragen in de provincie.

overwegende dat:

- educatie kwalitatief het beste vorm krijgt als er sprake is van 'eigenaarschap' van de uitvoerende instelling;
- een te grote invloed van intermediairs kan leiden tot vertroebeling, versnippering en bureaucrativering en daarmee (vaak) tot hogere kosten;
- de geringe gelden voor erfgoed-, kunst- en cultuureducatie op een zo efficiënt mogelijk wijze ingezet moeten worden met een zo hoog mogelijk resultaat.

Roepen GS op:

De verantwoordelijkheid voor een kwalitatief goede en breed toegankelijke erfgoed-, kunst- en cultuureducatie neer te leggen bij de gezamenlijke culturele instellingen in de provincie;

Door naast de algemene kaders en doelstellingen die voor alle culturele instellingen gelden in de provincie Overijssel aanvullende criteria te stellen aan de grote culturele instellingen, te weten:

- Een breed provinciaal bereik t.a.v. het eigen aanbod;
- Het openstellen van hun eigen expertise op het gebied van erfgoed-, kunst- en cultuureducatie om kleinere (en amateur-) instellingen te kunnen adviseren (het creëren van een kennisnetwerk).

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

M. Overduin-Bakhuis
D66

M. Van Abbema-Wijtsma
CU

J. Rijkink
VVD

Bijlage 4: Reactienota ingediende zienswijzen

Op de conceptcultuurnota De Kracht van Cultuur 2013-2016 zijn 27 zienswijzen ingediend. Hieronder geven wij een samenvatting van en een reactie op deze zienswijzen.

1. Sociaal Economische Raad (SER)

Kunst en cultuur verbinden mensen, inspireren, dragen bij aan de sociale samenhang, zijn een bron van creativiteit, creëren trots en gemeenschapsgevoel, en, zeer belangrijk in de ogen van de Sociaal Economische Raad Overijssel (SER Overijssel), dragen bij aan een vitale economie en versterken het vestigingsklimaat.

In de opmaat naar een nieuwe cultuurnota voor de periode 2013-2016 meent de SER Overijssel dat er scherpere keuzes nodig zijn, al is het maar vanuit het oogpunt van een beperktere aanwezige budgettaire ruimte.

In algemene zin is het volgens SER Overijssel wenselijk meer te sturen aan de hand van economische effecten (hetzij indirect, direct, of aantoonbaar positief voor het vestigingsklimaat). Gewogen vanuit die focusgedachte en de wenselijkheid te sturen op economische spin-off stelt SER Overijssel voor in het provinciale cultuurbeleid meer nadruk te leggen op bijv. culturele infrastructuur met bovenlokale betekenis, versterking relatie cultuur en toerisme/recreatie, podiumkunsten en programma's als "cultuur en economie" en minder nadruk op bijvoorbeeld amateurkunst, cultuureducatie en programma's als "cultuur en ruimte".

Minder nadruk betekent in de ogen van SER Overijssel niet dat er geen aandacht meer voor is, maar moet opgevat worden als het je binnen deze terreinen beperken tot programma's die flankerend zijn ter ondersteuning van de provinciale kerntaak op het gebied van cultuur.

Reactie GS

Wij danken de SER voor hun advies over cultuur en economie. De hoofdlijnen in dit advies komen overeen met de uitgangspunten en doelstellingen van de cultuurnota en legt ook de verbinding met het regionaal economisch beleid. Het sluit naadloos aan op het belang van cultuur voor een vitale economie en het versterken van het vestigingsklimaat zoals wij ook hebben opgenomen in onze nota. Over cultuureducatie het volgende. Wij gaan samenwerken aan 'Cultuureducatie met Kwaliteit' van het Rijk. Wij hebben de intentie uitgesproken om mee te doen aan het landelijke programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit' van het Rijk. Met dit programma willen we

bevorderen dat onderwijs en culturele instellingen met doorgaande leerlijnen cultuureducatie gaan werken, en gericht een beleid voeren gericht op educatie en participatie van de jeugd. Hiermee kent het geen flankerend karakter voor de komende beleidsperiode. Dit in samenhang met onze opgave waar het talentontwikkeling betreft. Concreet hebt u nog de volgende aanbevelingen opgenomen in uw advies:

1. Beperk ondersteuning cultuurparticipatie/deelnamebevordering

De staten hebben wel een motie aangenomen om door te gaan met cultuurparticipatie en deelname. Wij werken deze motie uit (zie bijlage III).

2. Verbindt en/of intensiveer relatie cultuur en economie

SER vraagt de provincie streektaal en streekcultuur ook te verbinden in het toeristische recreatief programma. En hierbij in te zetten op het vermarkten en promotie in samenhang met de vijf toeristische A merken.

In de uitvoering van het toeristische beleid wordt streektaal en streekcultuur als belangrijke ingrediënt gezien voor toeristische producten en arrangementen en beleefbaar maken van de toeristische routes.

3. Een basisinfrastructuur met bovenlokale betekenis, uitstraling en economische spin off.

Kies die belangrijke instellingen die provinciale top zijn en die Overijssel op de kaart zetten. Deze door de SER genoemde instelling komen in ons nieuwe beleid in aanmerkingen voor structurele ondersteuning. Bij overige investeringen letten we op bovenlokale betekenis, uitstraling en economische spin off. Overigens hebben nieuwe verdienmodellen en andere vormen van financiering waaronder crowdfunding/communityfunding onze aandacht.

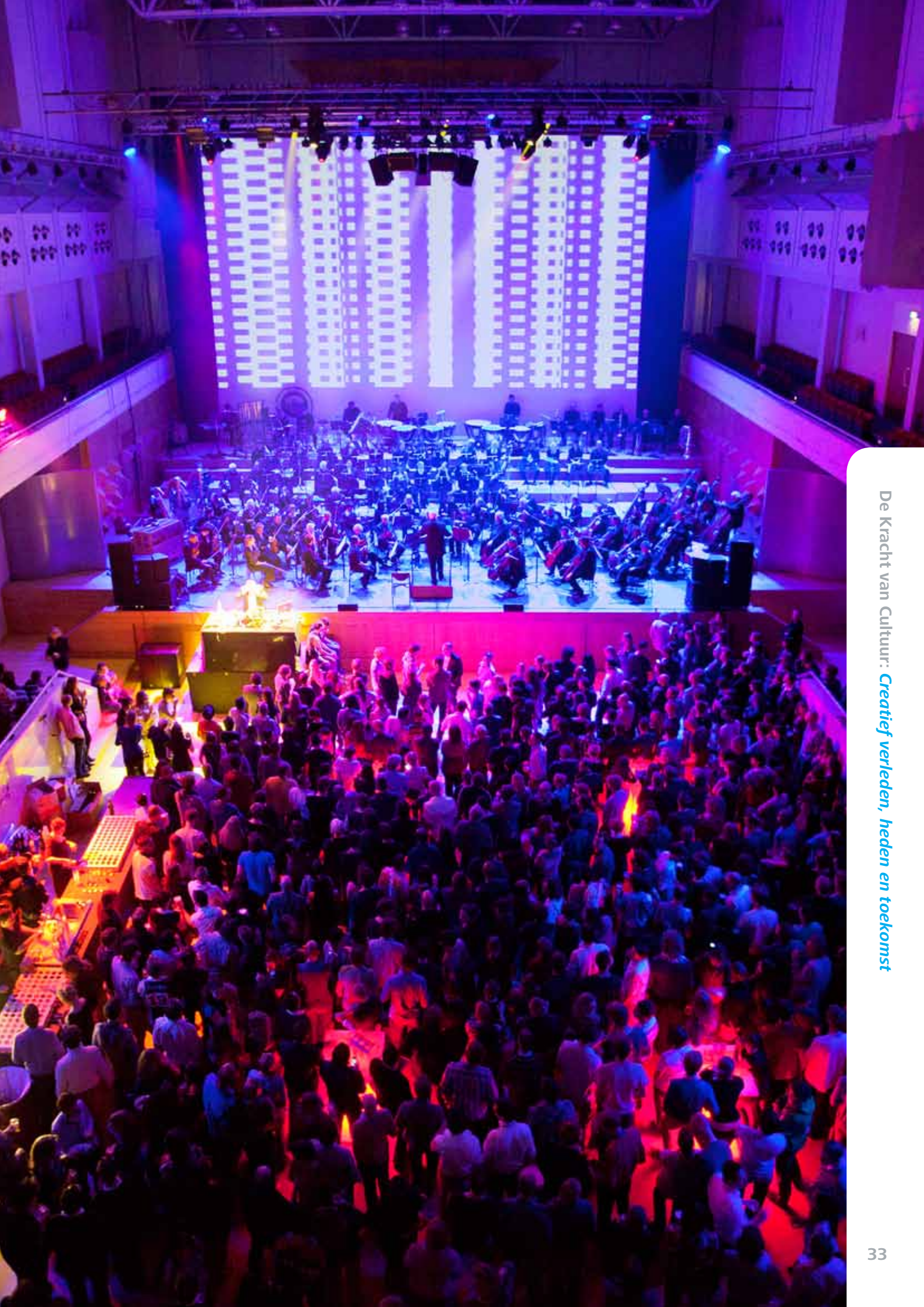
4. Bij basisinfrastructuur hoort ook een goede zorg voor cultureel erfgoed

SER hecht belang aan het versterkt en het versneld doorzetten van voorgenomen restauratieprojecten. De SER geeft hierbij de suggestie verbindingen te leggen met het programma herstructurering. Waar mogelijk leggen wij deze verbinding en binnen onze herstructureringsopgave.

5. Continueer programma "cultuur en economie"

SER Overijssel is van mening dat de creatieve kracht van de culturele sector gebruikt kan worden voor

De Kracht van Cultuur: *Creatief verleden, heden en toekomst*

meer economische bedrijvigheid En vraagt om voortzetting van de inspanningen van de provincie op dit terrein.

Wat het programma cultuur en economie betreft verwijzen u ook naar het regionaal economisch beleid waarin de waarde van de creatieve sector voor economische ontwikkeling en in het bijzonder innovatie is opgenomen. De creatieve sector wordt als belangrijke aanjager van innovatie aangemerkt. In de uitvoering van ons cultuur en economisch beleid blijven we cross overs tussen de creatieve en andere economische sectoren stimuleren.

6. Voortzetten aandacht podiumkunsten (productiefonds en podiumplan)

De SER pleit voor het voortzetten van het productiefonds en gezien het belang van de aanwezigheid van podiumkunsten voor de aantrekkelijkheid als vestigingsplaats vraagt de SER hiervoor aandacht. In de nota onderschrijven wij deze uitgangspunten en een voorzetting van het productiefonds en podiumplan worden in het uitvoeringsprogramma nader uitgewerkt.

2. Netwerk van Overijsselse Bibliotheken

De Overijsselse Bibliotheken hechten aan een professionele ondersteuning op het provinciale niveau, omdat dit niveau de onontbeerlijke schakel vormt tussen de lokale uitvoering en de landelijke ontwikkelingen. Deze brugfunctie heeft in de afgelopen jaren gezorgd voor de bloei van de Overijsselse Bibliotheken. De Overijsselse Bibliotheek Dienst (OBD) speelt daar een belangrijke rol bij. Inperking van deze rol zal negatieve gevolgen hebben voor het lokale bibliotheekwerk. De ondersteuning op provinciaal niveau is noodzakelijk om goed in te kunnen spelen op de gevolgen van de digitalisering. De Overijsselse Bibliotheken vragen het bestuur van de provincie Overijssel om de provinciale steunorganisatie de OBD een prominente plaats te geven en te laten behouden in het belang van het lokale bibliotheekwerk.

Reactie GS

Wij onderschrijven de constatering dat het samenspel van de drie overheidslagen en de bibliotheeksector zelf in Overijssel zeer succesvol is. De OBD voert een provinciale taak uit op basis van de Wet voor het Specifieke Cultuurbeleid. Deze wet zal een wijziging ondergaan. Zolang de huidige wet van kracht is, baseren wij onze inzet daarop.

3. Kunst en Cultuur Overijssel

Kunst en Cultuur Overijssel (KCO) stelt dat de inwoners van Overijssel aan de basis van de culturele identiteit staan en dat KCO deze inwoners al vijftig

jaar in staat stelt hun culturele ambities en doelen te verwezenlijken. KCO zorgt er al vijftig jaar voor dat het brede palet van Overijsselse culturele spelers elkaar ontmoet, verbindt en versterkt. Dat krijgt zijn weerslag in een stevige culturele infrastructuur. KCO voorziet het ontstaan van een gevoelige leemte voor inwoners van Overijssel als zij geen deel uit zal gaan maken van de cultuurnota 2013-2016.

KCO schets vervolgens haar plannen voor de toekomst, waarin zij zich samen met talrijke partners wil richten op een drietal speerpunten: Cultuureducatie en Cultuurparticipatie, Erfgoed en Identiteit, Cultuurmakelaars. KCO zal daarbij een organisatie worden die klein, flexibel en gemeentegericht is.

KCO wil met ons in overleg treden om te bepalen hoe zij deel uit kan blijven maken van het Overijsselse cultuurbeleid. Meer dan 600 culturele organisaties en spelers hebben de volgende oproep van KCO ondersteund:

Reactie GS

KCO wil graag deel uitmaken van de cultuurnota 2013-2016 van de provincie Overijssel. Deze cultuurnota noemt de organisaties die behoren tot de culturele basis infrastructuur, zoals benoemd in ons Hoofdlijnenakkoord. Daarnaast worden organisaties genoemd die uniek in Overijssel zijn als het gaat om het uitvoeren van een wettelijke of anders bepaalde provinciale taken. Dienstverlening op het vlak van kunst en cultuur behoort daar niet toe. In de cultuurnota staan daarnaast verscheidene te bereiken subdoelen benoemd. Daarbij is het te behalen resultaat leidend en niet de organisatie(s) die de prestatie leveren. Oftewel: wij voeren een doelstellingenbeleid, geen instellingenbeleid.

Aan het realiseren van deze doelstellingen kunnen en zullen verscheidene partijen en organisaties bijdragen. Welke dat zullen zijn, is niet op voorhand aan te geven.

Tot slot: De culturele organisaties en spelers (wij hebben er overigens 567 geteld) hebben onderschreven het belangrijk te vinden dat KCO hun of hun organisatie professioneel ondersteunt en dat KCO bijdraagt aan een stevige culturele infrastructuur. Zij spreken hiermee hun waardering voor de dienstverlening op het vlak van kunst en cultuur uit. Deze (potentiële) klanten kunnen uiteraard KCO (blijven) inhuren voor het leveren van deze dienstverlening ook als KCO geen deel uitmaakt van de cultuurnota.

4. Nederlands Symfonieorkest

Het Nederlands Symfonieorkest voelt grote verwantschap met het gedachtegoed van de nota. De

centrale missie bevat een tegenstrijdigheid: behoud en ontwikkeling vragen andere competenties en waar erfgoed vraagt om behoud is zij in zichzelf de inspiratie voor ontwikkeling. Erfgoed dat niets (meer) tweebrengt loopt het risico te verworpen tot een kostenpost. De samenhang (tussen de hoofddoelen) vraagt om een strakke regie. Cultuur als exportartikel wordt niet genoemd. Het NedSym beveelt aan dit mee te nemen en verwijst naar het promotieonderzoek van Marlet. Daarin staat dat gebieden met een rijke culturele infrastructuur het economisch beter doen in termen van vestigingsklimaat voor bedrijven en hooggeschoold arbeidspotentieel.

Tot slot staat de naam van het Nederlands Symfonieorkest verkeerd in de nota.

Reactie GS

Wij zijn verheugd over uw instemming met de nota op hoofdlijnen. Wij zien niet meteen een tegenstrijdigheid tussen de twee hoofddoelen van de missie maar benadrukken met u juist de samenhang. Erfgoed is inderdaad meer dan behoud, namelijk ook inspiratie en ontwikkeling. Daarop en op de samenhang met talentontwikkeling en cultureel ondernemerschap sturen wij als provincie. De onderzoeken van Marlet zijn ons bekend en vormen een stevig fundament voor cultuur als belangrijke vestigingsfactor voor bedrijven en hooggeschoold personeel. Cultuur als exportartikel zullen wij toevoegen bij de uitwerking van de tweede doelstelling.

Wij zullen de juiste naam van uw orkest in de nota opnemen.

5. Kunstvereniging Diepenheim

Kunstvereniging Diepenheim (KvD) heeft met verbazing en spijt geconstateerd geen deel uit te maken van de provinciale basisinfrastructuur cultuur. De KvD vervult een unieke functie in het culturele veld. De provincie ondersteunde daarom de KvD de afgelopen jaren structureel en investeert fors in het project KunstWerk Diepenheim. De KvD is een van de leidende partijen in dit project. KunstWerk Diepenheim verbindt (culturele) professionals, amateurs, inwoners van Diepenheim en publiek. Daarbij is de KvD:

- is de enige presentatie-instelling voor beeldende kunst in de huidige landelijke basisinfrastructuur in het hele oostelijk deel van Nederland;
- opereert de KvD in een plattelandsgemeente en laat daar zien dat toonaangevende kunst niet is voorbehouden aan de stad;
- sterk geworteld in een actieve gemeenschap (veel vrijwilligers);
- een functionele aanvulling op het aanbod van en werkt samen met het Rijksmuseum Twente en de Fundatie en een belangrijke schakel tussen de

kunstvakopleidingen en het culturele veld;

- een motor in talentontwikkeling, bijv. met de AanZet-prijs, een artist-in-residence-programma in samenwerking met het Mondriaanfonds en masterclasses van het Drawing Centre dragen bij aan talentontwikkeling.

Ook droeg de KvD de afgelopen jaren bij aan talrijke onderscheidende projecten in de openbare ruimte, o.a. Proeftuin Twente.

Reactie GS

In het hoofdlijnenakkoord 'De Kracht van Overijssel' stelden we een provinciale basisinfrastructuur cultuur vast. Deze vijf instellingen vormen een kwalitatieve provinciale top, waarvan wij verwachten dat die haar koppositie gebruikt om Overijssel op de kaart te zetten en andere instellingen en talenten in haar netwerk te ondersteunen. Zij zijn aanjagers van ontwikkeling en dragen hun kennis over aan anderen in het culturele netwerk. Daarnaast vragen wij ze te helpen bij het versterken van de eigen kracht en cultureel ondernemerschap binnen de sector en bij de samenwerking met andere partijen daarbuiten, zoals ondernemers in de vrijetijdsector of kennisinstellingen.

Daarnaast is het te behalen resultaat leidend en niet de organisatie(s) die de prestatie leveren. Oftewel: wij voeren een doelstellingenbeleid, geen instellingenbeleid.

Aan het realiseren van deze doelstellingen kunnen en zullen verscheidene partijen en organisaties bijdragen. Welke dat zullen zijn, is niet op voorhand aan te geven.

Wel noemen wij de kunstvereniging in de cultuurnota als één van de instellingen die we zullen ondersteunen in het kader van de gezamenlijke (landelijke) basisinfrastructuur. De kunstvereniging heeft een aanvraag bij het Rijk ingediend in het kader van de Subsidieregeling culturele basisinfrastructuur 2013-2016. In september wordt duidelijk of de vereniging de komende vier jaar deel uitmaakt van de culturele basisinfrastructuur. Omdat wij een mogelijke provinciale bijdrage gekoppeld hebben aan het besluit van het Rijk, kunnen wij hierover dan ook pas dan uitsluitel geven.

6. Museum Twentse Welle

De Twentse Welle pleit voor een provinciale basisinfrastructuur 'Nieuwe Stijl', waarvan de Twentse Welle deel uitmaakt. Hij is van mening dat dit museum bijdraagt aan beleidsdoelstellingen zoals deze in de conceptnota zijn opgenomen, o.a. behoud en zichtbaar maken identiteit Overijssel, vrijetijdsecono-

mie en talentontwikkeling door samenwerking met ondernemers en onderwijs. Hij pleit niet voor een ondersteuning van de exploitatie 'tot in de eeuwigheid', maar roept de provincie op in ieder geval voor de komende beleidsperiode een bijdrage te doen in de exploitatie van het museum. Hij wil na vier jaar afgerekend worden op resultaat. Het museum richt zich met projecten niet alleen op stad en regio, maar legt de lat hoger. Twentse Welle is van mening dat zij vanaf de start in 2008 is uitgegroeid tot een museum met een nationale uitstraling. Ondanks de forse extra bijdrage in de exploitatie van de gemeente Enschede, € 600.000,-, wordt nog niet voldaan aan de noodzakelijke exploitatiebasis zoals diverse onderzoekers dat voor de Twentse Welle berekend hebben.

Reactie GS

In het hoofdlijnenakkoord 'De Kracht van Overijssel' stelden we een provinciale basisinfrastructuur cultuur vast. Deze vijf instellingen vormen een kwalitatieve provinciale top, waarvan wij verwachten dat die haar koppositie gebruikt om Overijssel op de kaart te zetten en andere instellingen en talenten in haar netwerk te ondersteunen. Zij zijn aanjagers van ontwikkeling en dragen hun kennis over aan anderen in het culturele netwerk. Daarnaast vragen wij ze te helpen bij het versterken van de eigen kracht en cultureel ondernemerschap binnen de sector en bij de samenwerking met andere partijen daarbuiten, zoals ondernemers in de vrijetijdssector of kennisinstellingen.

In de cultuurnota staan daarnaast verscheidene te bereiken subdoelen benoemd. Daarbij is het te behalen resultaat leidend en niet de organisatie(s) die de prestatie leveren. Oftewel: wij voeren een doelstellingenbeleid, geen instellingenbeleid.

Aan het realiseren van deze doelstellingen kunnen en zullen verscheidene partijen en organisaties bijdragen. Welke dat zullen zijn, is niet op voorhand aan te geven.

7. IJsselacademie

De IJsselacademie (IJA) waardeert en ondersteunt de aandacht voor erfgoed in de provinciale cultuurnota. De IJA heeft een zeer ruime ervaring op dit terrein, is financieel gezond, maar beschouwt zichzelf door haar geringe schaalgrootte wel als kwetsbaar. Er wordt samengewerkt met andere instellingen op dit terrein, met name HCO. Men is wat verbaasd over de opmerking in de nota dat HCO wordt beschouwd als centrum en kennisinstituut voor streekcultuur en streektaal, omdat IJA dat juist als haar eigen profiel beschouwt. Men wijst op diverse activiteiten in

dit kader, die overigens alle door de provincie zijn ondersteund. Men wil verregaand met HCO samenwerken en wil dat realiseren in het kenniscluster van de van Heutszkazerne in Kampen. Men vraagt of de provincie die samenwerking binnen de van Heutszkazerne ondersteunt. Tevens vraagt de IJA of door de samenwerking/verbinding tussen IJA en HCO een verbreding van haar taak over de hele provincie wordt bevorderd. De daarvoor noodzakelijke toename van middelen zou vanuit de gemeenten en vanuit het bedrijfsleven moeten komen.

Reactie GS

In de nota Samen&Overijssel 2009-2012 hebben Provincie Staten de opdracht te geven te komen tot één kenniscentrum voor streektaal en streekcultuur. In de afgelopen beleidsperiode hebben wij hiervoor de voorbereidingen getroffen. HCO zou die rol vanwege de schaalgrootte en de functies die nu al worden uitgevoerd, waaronder recent ook de ondersteuningsfunctie voor streekcultuur kunnen vervullen. Wij zullen dit echter aan de instellingen zelf overlaten. Wij verwachten in het najaar op basis van ons nog op te stellen uitvoeringsprogramma één aanvraag voor een provinciebreed programma voor streektaal. HCO wordt niet meer met name genoemd in de nota.

8. Historisch Centrum Overijssel

In zijn zienswijze geeft HCO aan, dat hij in de concept-cultuurnota genoemd wordt als het kenniscentrum voor geschiedenis, streekcultuur en streektaal, naast de uitvoering van de archiefwettelijke taken voor de provincie. In de afgelopen jaren heeft HCO al invulling gegeven aan haar toekomstige rol als kenniscentrum streekcultuur en streektaal: zo is de webcommunity MijnStadMijnDorp ontstaan en zijn onder andere educatieve projecten ontwikkeld. Er is in feite al een ondersteuningsstructuur ontwikkeld voor geschiedenis en streekcultuur, die in de toekomst verder kan worden uitgebreid. HCO pleit ervoor de taken van de IJsselacademie en het voormalige van Deineseinstituut toe te voegen aan het HCO, zodat HCO een sterke programmering kan realiseren op de genoemde domeinen inclusief streektaal. De financiering van de recent ontwikkelde activiteiten op het gebied van geschiedenis, streektaal en streekcultuur zijn in de periode 2010 t/m 2012 (€ 300.000 per jaar) door de provincie gefinancierd vanuit incidentele middelen. HCO constateert dat deze middelen er na 2012 niet meer zijn en vreest dat daarom de investeringen van de afgelopen jaren niet zullen renderen. HCO verzoekt om die reden om continuering van de financiële bijdragen, zoals die in de periode 2010 t/m 2012 hebben plaatsgevonden.

Reactie GS

HCO voert de archiefwettelijke taak voor de provincie uit en die wij – uitgaande van vaststelling van de Perspectiefnota in juli 2012- structureel vanaf 01-01-2012 (en dus niet zoals HCO aangeeft vanaf 01-01-2013) zullen financieren. HCO is in het veld van streekcultuur en streektaal de grootste en bedrijfsorganisatorisch de sterkste instelling en werkt provinciebreed. Om die reden hebben wij in de periode 2010 t/m 2012 incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld om de regionale functie van HCO verder te versterken. Dat heeft tevens geleid tot proefdraaien als centraal punt voor geschiedenis en streekcultuur. Streektaal is op dit moment ondergebracht bij de IJsselacademie en de Twentse Welle. In de nota Samen&Overijssel 2009-2012 hebben Provincie Staten de opdracht gegeven te komen tot één kenniscentrum voor streektaal en streekcultuur. In de afgelopen beleidsperiode hebben wij hiervoor de voorbereidingen getroffen. HCO zou die rol kunnen vervullen vanwege de functies die nu al worden uitgevoerd, waaronder recent ook de ondersteuningsfunctie voor streekcultuur. Wij zullen dit echter aan de instellingen zelf overlaten. Wij verwachten in het najaar op basis van ons nog op te stellen uitvoeringsprogramma één aanvraag voor een provinciebreed programma voor streektaal. HCO wordt niet meer met name genoemd in de nota.

9. Vereniging tot beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis (VORG)

De VORG geeft aan dat de beoefening van regionale Overijsselse geschiedenis in de concept cultuurnota zeer onderbelicht is gebleven. De infrastructuur van lokale historische verenigingen krijgt ook nauwelijks aandacht, terwijl musea en oudheidkamers wel worden genoemd.

Het terrein van het culturele erfgoed wordt in de ogen van de VORG te veel alleen overgelaten aan professionele organisaties. De VORG verwijst naar de in motie 1 opgenomen tekst: "Het stimuleren van verbanden tussen archeologie, landschap, monumentenzorg, cultureel erfgoed en kunst is een typisch provinciale (bovenregionale!) taak en verantwoordelijkheid" en geeft aan van mening te zijn dat actieve en passieve beoefening van de regionale geschiedenis hierbij hoort.

Daarnaast heeft men geen begrip voor het besluit tot beëindiging van de jaarlijkse subsidie aan de VORG. Mocht de zienswijze niets veranderen aan dit besluit, dan zal men bezwaar aantekenen.

Reactie GS

In de nota is ruim aandacht voor het belang van cultureel erfgoed, zowel in materiaal als in immaterieel opzicht. Het belang van de voortzetting van de programma's voor volkscultuur en streekcultuur wordt in de nota benoemd. De centrale rol van het HCO als kennisinstituut voor streekcultuur en streektaal komt in de nota duidelijk naar voren. Het HCO speelt een belangrijke rol in de deskundigheidsbevordering en ondersteuningsactiviteiten van lokale historische verenigingen. Daarmee vervult de provincie haar regionale rol op dit thema. Contact met en voorzieningen voor individuele lokale historische verenigingen beschouwen we als een lokale aangelegenheid.

Het subsidiebesluit maakt geen onderdeel uit van de kaderstellende cultuurnota en kan niet binnen het zienswijzetractaat worden afgehandeld. Het staat de VORG vrij om bezwaar te maken tegen het subsidiebesluit.

10. Zienswijze Het Oversticht

De nota legt in de inleiding nadruk op cultuurexploitatie, Het Oversticht pleit voor aandacht voor mecenaat en opdrachtgeverschap.

Erfgoed "wordt gemaakt en dat gebeurt elke dag", kortom, HO pleit ervoor om erfgoed niet als stilstaand te beschouwen, maar als meebewegend element in het verhaal van Overijssel.

HO ziet kansen voor koppelingen van cultuur met economie en duurzaamheid.

HO mist de Provinciale Monumentencommissie in de nota, evenals het Steunpunt Cultureel Erfgoed Overijssel. Beide dragen bij aan het erfgoed in de provincie. De sobere, vreugdeloze toon van de nota wordt betreurd.

Aanbevelingen zijn:

- benoem rol Provinciale Monumentencommissie;
- zet in op hergebruik, herbestemming en voorkomen leegstand van cultureel erfgoed;
- ontwikkel een programma voor het verduurzamen van monumenten;
- bij provinciale aanbestedingen en bestellingen letten op ontwerp kwaliteit en inzet van (Overijsselse) ontwerpers, op bevorderen ruimtelijke kwaliteit, talentontwikkeling, creatieve industrie en duurzaamheid;
- bevorder de creatieve industrie.

Reactie GS

In onze nota onderschrijven wij het belang van een goede balans tussen enerzijds een ontwikkeling naar meer exploitatie gerichte benadering van cultuurbeleid ("louter economisch denken") en anderzijds het mecenaat en opdrachtgeverschap.

Het verhaal van Overijssel is inderdaad van belang en derhalve ook zo benoemd in de nota.

Daar waar mogelijk en relevant leggen wij koppelingen met thema's zoals economie en duurzaamheid. Dit geldt ook voor toerisme, ruimte en natuur. De wijze waarop zal in ons uitvoeringsprogramma aan bod komen.

Het bevorderen van de creatieve industrie en het cultureel ondernemerschap benoemen wij in deze cultuurnota en zal ook in het uitvoeringsprogramma nader ingevuld worden. De zienswijze vatten wij op voorgaande punten dan ook op als een onderstreping van de in de nota gemaakte keuzes en accenten.

De rol van de Provinciale Monumentencommissie en het Steunpunt Cultureel Erfgoed hebben we toegevoegd aan de nota. Het Oversticht is in 1963 door Provinciale Staten benoemd als provinciale Monumentencommissie en adviseert Gedeputeerde Staten over de uitvoering van de provinciale wettelijke taken en het autonome beleid op het gebied van monumenten en archeologie. In het Hoofdlijnenakkoord hebben wij onze taak voor de ondersteuning van gemeenten op het gebied van monumenten en archeologie onderschreven. Het Steunpunt Cultureel Erfgoed Overijssel voert deze taak voor ons uit.

Het provinciale beleid voor ruimtelijke kwaliteit en voor inkoop en aanbestedingen maakt geen onderdeel uit van deze kaderstellende cultuurnota.

11. Tamtam-objectentheater

Tamtam heeft de Gulden Adelaar, de Deventer Stadsprijs voor cultuur, ontvangen en van die gelegenheid gebruikt gemaakt om handtekeningen van de bezoekers te verzamelen. Met de zienswijze biedt Tamtam 51 handtekeningen aan van mensen die het niet eens zijn met de bezuinigingen, omdat die, naar hun mening, dat het culturele klimaat in Overijssel onherstelbaar beschadigen.

Zij roepen de Provinciale Staten op zich te realiseren dat cultuur onmisbaar is voor de leefbaarheid in de provincie.

Reactie GS

Wij onderschrijven dat cultuur onmisbaar is voor de leefbaarheid in de provincie en hebben dat in ons beleid verwerkt.

Aan het realiseren van deze doelstellingen kunnen en zullen verscheidene partijen en organisaties bijdragen. Welke dat zullen zijn, is niet op voorhand aan te geven.

12. Muziekschool Twente, Muzerie en Leeuwenkuil Kunstencentrum

De drie Centra voor de Kunsten hebben gezamenlijk een zienswijze ingediend. Zij ondersteunen de speerpunten uit de concept cultuurnota: talentontwikkeling en behoud van duurzame ontwikkeling van het cultureel erfgoed. De drie geven echter aan dat het succes van deze speerpunten staat en valt bij een provinciaal beleid voor cultuureducatie en cultuurdeelname.

Ten aanzien van cultuureducatie wordt het volgende opgemerkt: de provincie heeft vanaf de vorige planperiode op gebied van cultuureducatie een aantal ontwikkelingen in gang gezet: o.a. opleiden van interne cultuurcoördinatoren en bevorderen van afname van cultuureducatief aanbod, door het beschikbaar stellen van provinciale matchingsgelden aan gemeenten. De centra constateren dat de tijd echter te kort is geweest voor verankering. De basis is nog niet solide en cultuureducatie is nog niet ingebed in het onderwijs.

Over cultuurdeelname wordt het volgende opgemerkt: voor talentontwikkeling is een sterke culturele infrastructuur nodig. De afgelopen 4 jaren zijn provincie en gemeenten met deze ambitie voor ogen samen opgetrokken. Cultuurmakelaars speelden een belangrijke rol in het verwezenlijken van deze ambitie. De centra voor de kunsten pleiten ervoor dat de provincie ook de komende jaren een faciliteit als de cultuurmakelaars mogelijk maakt.

Reactie GS

De Kunst en Cultuur opgave voor de jaren 2013-2016 is in het Hoofdlijnenakkoord bevat een culturele basisinfrastructuur (5 organisaties), erfgoed, archeologie en identiteit, regionale omroep en wettelijke provinciale taken zoals de openbare bibliotheken en archeologie. Deze opgave overstijgt lokale belangen en zien we een provinciale taak. Cultuureducatie en cultuurparticipatie zijn niet opgenomen in het Hoofdlijnenakkoord en in de nota 'De Kracht van Cultuur', omdat deze niet worden gezien als een bovenlokale aangelegenheid, maar als een lokale aangelegen-

heid. In de nota 'Kracht van Cultuur', is de intentie uitgesproken deel te nemen aan het landelijk programma Cultuureducatie met Kwaliteit, aangezien dit programma gemeenteverstijgend zal zijn en de provincie optreedt als partner voor 21 kleine en middelgrote Overijsselse gemeenten.

Ten aanzien van een aanvullend programma cultuureducatie en cultuurparticipatie hebben Provinciale Staten een motie aangenomen. Hierin staat onder andere staat dat de provincie cultuureducatie en cultuurparticipatie moet blijven uitvoeren. Wij werken deze motie uit. Het is aan Provinciale Staten om hetzij voldoende middelen vrij te maken voor de uitvoering van deze motie, hetzij een keuze te maken in welke activiteiten uitgevoerd worden met de beschikbare middelen.

13. Federatieve Onafhankelijke Partijen Gelderland

De Federatieve Onafhankelijke Partijen Gelderland steunt de centrale missie en de hoofddoelen van de nota, alsmede het uitgangspunt dat de basis bij de gemeente hoort. Echter, de FOPG is van mening dat de gemeente voor steun, zowel inhoudelijk als financieel, aan moet kunnen kloppen bij provincie en rijk.

De FOPG ondersteunt motie nr 3.

De FOPG geeft de suggestie mee dat nu het kabinet is gevallen de plannen om het derde landelijke televisienet in te laten vullen door de NPO en de regionale omroepen wellicht kunnen worden geschrapt.

De nota wordt erg kort en niet erg duidelijk bevonden. Concrete acties die Overijssel met Gelderland wil oppakken worden gemist. In Gelderland ziet men een ontwikkeling waarbij cultuur ondergeschikt wordt aan het economisch rendement. Ter inspiratie zou de Overijsselse politiek de visies van gemeenten Nijmegen en Arnhem kunnen bekijken.

De FOPG spreekt een negatief oordeel uit over de cultuurnota.

Reactie GS

We nemen kennis van de suggesties en van het feit dat de Federatieve Onafhankelijke Partijen Gelderland zich niet kunnen vinden in de uitgangspunten van de cultuurnota.

14 t/m 27. 14 gemeenten

In totaal hebben 14 gemeenten een zienswijze ingediend: Almelo, Borne, Dalfsen, Dinkelland, Enschede, Hellendoorn, Hof van Twente, Losser, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Twenterand, Wierden en Zwolle .

Deze gemeenten hebben grotendeels eenzelfde format gehanteerd. Zij willen vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het behoud en de ontwikkeling van de culturele infrastructuur prestatieafspraken aan gaan met de provincie. Daarbij zijn concrete uitgangspunten: het behoud van wat er is opgebouwd en doorontwikkeling van provinciale infrastructuur. Cultuurmakelaars kunnen hier belangrijke rol in spelen.

De gemeenten zien de provinciale culturele basisinfrastructuur graag aangevuld met gemeenten als partners ter behoud en doorontwikkeling van provinciale infrastructuur.

De gemeenten denken dat Oost Nederland als broedplaats voor talentontwikkeling alleen mogelijk is als ook een brede basis gehandhaafd blijft. Cultuureducatie dient daarbij als basis. De gemeenten roepen op om het programma Cultuureducatie met Kwaliteit uit te voeren en daarnaast de lopende prestatieafspraken op het gebied van cultuureducatie te verlengen. Waar mogelijk in samenhang met andere prestatieafspraken op gebied van kunst en cultuur.

Naast bovenstaande vraagt de gemeente Kampen aandacht voor de rol van de Provinciale Service Organisatie (in Overijssel is dat de Overijsselse Bibliotheek Dienst). Kampen ziet graag de provinciale rol gecontinueerd. Verder mist Kampen KCO en de IJsselacademie in de nota.

Daarnaast treft Kampen de Gelderse gezelschappen Introdans en Oostpool aan in de nota en vraagt zich af wat de strategische gevolgen hiervan zijn. Hoe kan een investering in Gelderse gezelschappen de steden en economie in Overijssel versterken? Wat zijn de financiële gevolgen voor Overijsselse instellingen van deze sterke focus op landsdeel Oost? Hoe verhoudt een focus op landsdeel Oost en Gelderse gezelschappen zich met uw missie behoud en ontwikkeling van heel Overijssel? Wat betekent de focus op landsdeel Oost, waar de grote steden deel van uitmaken, voor de middelgrote en kleine Overijsselse gemeenten en de gebieden Kop van Overijssel, Vechstreek en Salland?

Ook Enschede heeft naast de gedeelde reactie een specifieke inbreng: Enschede roept de provincie op om het provinciale belang van Twentse Welle te erkennen en een structurele verhoging van bijdrage in exploitatie in overweging te nemen. Tot slot een bijlage namens: Sonnevance / Wilminktheater / Tetem / Bibliotheek Enschede / NRO / NSO / TwentseWelle / Rijksmuseum Twente / Muziekschool Twente waarin de bundeling van krachten van deze instellingen op het gebied van cultuureducatie wordt benoemd en de vraag om cultuureducatie meer tijd te gunnen voor daadwerkelijke verankering.

Zwolle heeft als toevoegingen een oproep om het Kameroperahuis te steunen en de samenwerking ten aanzien van Gnaffel en Overijsselse poppodia voort te zetten.

Reactie GS

Wij zien de gemeenten zeker als een partner als het gaat om de culturele infrastructuur. In de eerste alinea van bijlage 1 van de nota noemen wij die samenhang. Bij de uitwerking van deze nota in een uitvoeringsprogramma zullen wij hier op terugkomen. Gemeenten kunnen geen deel uitmaken van de culturele basisinfrastructuur, omdat zij geen culturele instelling zijn.

Wij hebben de intentie uitgesproken om mee te doen aan het landelijke programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit' van het Rijk. Met dit programma willen we bevorderen dat onderwijs en culturele instellingen met doorgaande leerlijnen cultuureducatie gaan werken, en gericht een beleid voeren gericht op educatie en participatie van de jeugd.

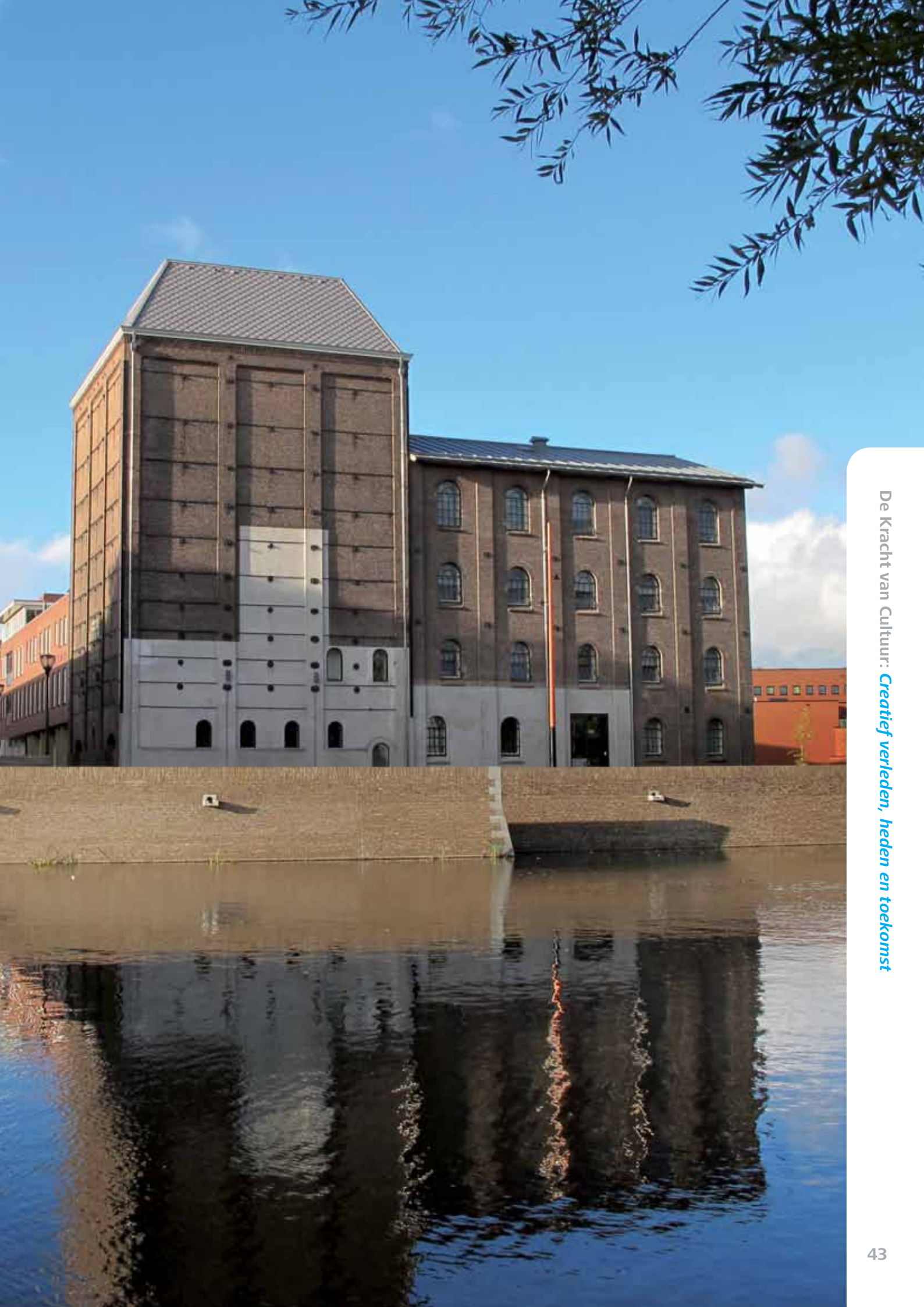
Daarnaast hebben Provinciale Staten een motie aangenomen waarin onder andere staat dat de provincie cultuureducatie moet blijven uitvoeren. Wij werken deze motie uit. Het is aan Provinciale Staten om hetzij voldoende middelen vrij te maken voor de uitvoering van deze motie, hetzij een keuze te maken in welke activiteiten uitgevoerd worden met de beschikbare middelen.

Introdans en Oostpool zijn weliswaar in Gelderland gevestigd, maar hebben heel Oost Nederland (Gelderland en Overijssel) als werkterrein. Daar tegenover staat dat de provincie Gelderland in de afgelopen periode het in Overijssel gevestigde Productiehuis ON mede heeft gesubsidieerd en daarnaast bijgedragen aan het project AanZet-prijs van Kunstvereniging Diepenheim.

Voor onze reactie op de oproep tot een structurele verhoging van de provinciale bijdrage in de exploitatie van de Twentse Welle verwijzen we naar de zienswijze van de Twentse Welle. Voor het Kameroperahuis geldt dat zij mogelijk aan de realisatie van verscheidene in de cultuurnota genoemde subdoelen kan bijdragen. Ook hier geldt dat we het te behalen resultaat leidend vinden en niet de organisatie(s) die de prestatie leveren.

Met de gemeente Zwolle zullen wij afstemmen als het gaat om de genoemde instellingen.

De Kracht van Cultuur: *Creatief verleden, heden en toekomst*

